

FREDAG

Nya Åland

16 OKTOBER 2009 NR 209 PRIS 2,00 €

Hemma-bilaga
med 32 sidor

BILAGA. I dag bjuder Nya Åland på bilagan Hemma med 32 sidor.

Läs om oasen mitt i staden, fredagsmys, kakelfrossa och mycket, mycket mer.

Byggföretag kräver Finström på pengar

Hävdar att kontraktet för nya daghemmet kom till på fel sätt

NYHETER. Byggnadsfirma Hans Mattsson stämmer Finströms kommun inför rätta efter att företaget förlorat upphandlingen om daghemsbygget invid Källbo skola i Godby i december i fjol. Byggföretaget kräver 65.000 euro i ersättning eftersom man hävdar att kommunen i den andra anbudsrundan använt sig av en mängd

kostnadsinbesparande lösningar som fanns i det alternativa anbud som företaget hade lämnat in under den första anbudsomgången.

De alternativa lösningarna skulle enligt Byggnadsfirma Hans Mattsson ha minskat byggkostnaden för daghemmet från 1.990.000 euro till 1.690.000 euro.

Kommunen nekar och menar att företaget borde ha lämnat in begäran om rättelse av kommunstyrelsens beslut den 11 december i fjol om att anta Ålands byggs offert, något som inte gjordes. Byggföretaget kontrar med att kontraktet ingicks bara fem dagar efter beslutet som därför inte hade hunnit vinna laga kraft.

SIDAN 3

Europa-klubb för "Daja"?

SPORT. Daniel "Daja" Sjölund berättar för Nyan att flera europeiska klubbar har hört av sig, och att han tänker mycket på sin framtid.

Med tanke på formen han är på väg mot nu är det ut i Europa som gäller, men först ska han ta sig en funderare på hur det blir med hans nuvarande klubb Djurgårdens IF.

Daniel "Daja" Sjölund.

SIDAN 17

ÄRENDEHÄRVAN PÅ LANDSKAPET

Storstädning i högarna

NYHETER. Nu storstädas det på avdelningarna inom landskapsregeringen för att åtgärda gamla ärenden som fortfarande ligger öppna.

Antalet oavslutade ärenden vid landskapsregeringen har också minskat de senaste åren.

– Vi jobbar aktivt med att få ner siffran, säger förvaltningschef **Arne Selander**.

Nya Åland har gått igenom läget på de olika avdelningarna.

SIDORNA 4-5

Ändrat jordbruksstöd bordlagt

NYHETER. I går bordlade landskapsregeringen förslaget till ändring av landsbygdsutvecklingsprogram för åren 2007-13. Orsaken var att ministrarna ville fundera mera på hur de ska besvara EU-kommissionens tilläggsfrågor som bland annat handlar om flytten av 3,7 miljoner euro i miljöstödpengar till vanligt arealstöd.

SIDAN 5

Stöd till medicinsk forskning

NYHETER. Ålands kulturstiftelse har fördelat stipendier och understöd på totalt 46.700 euro. Den största delen, 34.000 euro, går till medicinsk forskning.

SIDAN 2

Tror på underjordiskt. Bygg ab:s vd Örjan Eriksson visar nöjt upp det nya Miramargaraget, som snart ska stå klart. "Och det finns förberett i väggarna för eventuella framtida utbyggnader under bussplan, Alandica eller under ÅAB" säger han.

Foto: STEFAN ÖHBERG

Tjuvtitt i nya Miramargaraget

REPORTAGE. I snart ett års tid har byggnaderna pågått vid stadens nya underjordiska parkeringsplats, Miramargaraget.

Nya Åland fick en guidad rundtur under jord mellan stadsbiblioteket och Alandica,

där 3.000 nya kvadratmeter parkering ska rymma cirka 130 fordon.

I mitten av december ska allting vara klart, efter en aktiv byggtid på elva månader.

Då har 370 stältpålar slagits ner till berget,

15.000 kvadratmeter armeringsnät har lagts ut och 120 långträdare har fraktat cirka 3.600 ton betongelement till bygget.

SIDAN 10

Äntligen

FREDAG

VNGA BAND

24.10 PÅ IDROTTSGÅRDEN
I MARIEHAMN

DROGFRITT
Insläpp kl 17
Första band kl 18

De får dela på 46.700 euro från kulturstiftelsen

Ålands kulturstiftelse har fördelat stipendier och understöd på totalt 46.700 euro.

Den största delen, 34.000 euro, går till medicinsk forskning.

Katarina M. Eriksson, Jomala, får 8.000 euro för sitt doktorsarbete om bakteriell vaginos.

Infektionsläkaren Marika Nordberg, Jomala och Linköping, får 8.000 euro för sitt doktorsarbete om diagnostik, klinik och diagnostisk metodik vid flera olika fästingburna sjukdomar.

Professor Dag Nyman, Mariehamn, docent Christian Jansson, Mariehamn, och filosofie magister Sten-Anders Carlsson, Saltvik, får 12.000 euro för fortsatt utveckling av laboratoriediagnos vid borrelios med kombination av två antikroppsanalyser i blod

Doktorn i omvårdnad Regina Santamäki Fischer, Mariehamn, får 1.000 euro för ett arbete benämnt "Att få vara den jag är"- att få skapa en tilltalande atmosfär, vårdatmosfärens betydelse för vårdtagare och vårdgivare

Medicine licentiaten Mouna Esmailzadeh, Stockholm, får 5.000 euro för att fullfölja sitt doktorsarbete om PET-studier vid Huntingtons sjukdom.

Vikingaspännen

Doktoranden Michael Neiss, Kiel och Uppsala, får 500 euro för arkiv- och föremålsstudier

Äntligen framme. Så här såg det ut när bröderna Pär Odin och Martin Löthman efter den tre veckor långa färde från Gustavs till Mariehamn gick i mål vid Mariebad. Det ska bli en film om äventyret, och den filmen stöder Ålands kulturstiftelse med 2.000 euro.

Foto: ERKKI SANTAMALA

på Åland i anslutning till en doktorsavhandling om vikingatida spännehantverk.

Konstnärerna Anna Sundblom, Föglö, och Keathy Eriksson-Jourdan, Jomala får 1.000 euro för ett samarbetsprojekt avseende metall- och emaljexperiment som syftar till nya konstnärliga uttrycksformer.

Konstnären Minna Öberg, Mariehamn, får 500 euro för utställning av en videoinstallation.

Kökar hembygdsförening får 1.500 euro för en skrift över föreningens verksamhet.

Stöd för filmer

Ur Valter, Tommy, Bengt och Anni Blomqvists minnesfond fördelas 6.500 euro:

Ålands biblioteksförening får 1.500 euro för barnens och ungdomens litteraturdagar 2010.

Filmaren Mats Granesäter, Mariehamn, får 500 euro för

ett filmprojekt som presenterar Kobba Klintar under olika årstider.

Filmaren Martin Löthman, Mariehamn och Stockholm, får 2.000 euro för ett filmprojekt om en färd över is och vatten längs den gamla postroteleden Gustavs-Åland.

Önningeby hembygdsförening får 1.000 euro för en utställning i Önningebymuseet med Victor Westerholms konstverk.

Skärgårdsteatern får 1.500 euro för en turné i Ålands skärgård år 2010.

Dokumenterar gård

Föreningen Matsmårs får 1.500 ur Henrik Nylunds fond för skärgårdskultur, för dokumentation av gården Matsmårs i Föglö Hummersö. Kökar spelmanslag får 500 euro för kursverksamhet bland barn och vuxna, och Föglö grundskola 100 euro för elevstipendier. □

Landskapet vill köra reservfärja till Töftö

■ Att sätta in den mindre reservfärjan på Töftölinjen när det är litet trafik skulle kunna sänka landskapets bunker-kostnader med cirka 10.000 euro per år.

Nu vill landskapsregeringen veta vad Vårdö kommun tycker om ett sådant förslag.

Det sparförslag för linfärjorna som landskapsregeringen bordlade i somras godkändes nyligen med en del ändringar.

Regeringen skall också be de kommuner som berörs av eventuella ändringar i trafiken på Simskåla, Seglinge och Embarund om deras åsikter.

De brev som landskapet skickar ut utgår från det ursprungliga förslaget om lunchpauser och begränsade turer nattetid. (pd)

Infotavla bort från Gottby

■ I och med att Ålandsbanken stänger sitt kontor i Gottby i dag försvinner också Jomala kommuns informationstavla vid banken.

Kommunstyrelsen har beslutat att inte fortsätta med tavlan med motiveringen att behovet av informationstavlor i Jomala tillgodoses av den officiella anslagstavlan vid kommunkansliet, bibliotekets anslagstavla och kommunens hemsida.

sista dagarna **25%** rabatt oavsett NU-pris!

Resten måste bort **NU!**

SABZEWAR

300x200 Förr 2.850,-

~~NU: 499,-~~

RESTPRIS

399,-

TABRIZ

300x400 Förr 6.700,-

~~NU: 1.650,-~~

RESTPRIS

1.190,-

TOYSERKAN

250x160 Förr 1.550,-

~~NU: 490,-~~

RESTPRIS

367,-

MOUSEL

200x130 Förr 980,-

~~NU: 430,-~~

RESTPRIS

322,-

AFGHAN

150x100 Förr 560,-

~~NU: 175,-~~

RESTPRIS

135,-

KURDESTANI

200x65 Förr 320,-

~~NU: 175,-~~

RESTPRIS

130,-

**FINNS I OLIKA
STORLEKAR!**

**Många
mattor kvar,
ännu har du
chansen!**

NOOR ORIENTAL HOUSE AB 040-366 2706

Vi finns på Dalvägen 2, i samma hus som Zebra bil, tel. 040-366 2706

**Lör 10-22
Sön 12-22**

Rätten ansåg att det inte gick att slå fast att den åtalade mannen suttit bakom ratten.

Foto: JONAS EDSVIK

Förkastat åtal för ung bilist

■ En man född 1988 har åtalats för äventyrande av trafiksäkerheten för att ha kört i över 100 km i timmen på Pålsvägen i Finström Grelsby i januari i fjol.

En polis vittnade i tingsrätten om att han blivit omkörd på 70-sträckan och att bilisten inte heller hade sänkt farten när den kom in på 50-sträcka.

Men eftersom den åtalade nekade och uppgav att han lånade ut bilen till flera vänner under den här tiden och inte mindes vad han hade gjort den aktuella dagen så kunde rätten inte slå fast att det var han som hade kört bilen.

Vittnet kunde inte heller säga att han sett mannen köra bilen vid den aktuella händelsen.

Åtalet förkastades därför. (ao)

Körde 75 km/h på stans utfart

■ En person körde alldeles för fort på Västra utfarten i Mariehamn i onsdags. När polisen stoppade föraren gav man böter eftersom denne kört 75 kilometer i timmen trots att begränsningen är 50.

Bötfärdig blev också den förare som på Godbyvägen i Mariehamn i tisdags körde 67 kilometer i timmen på 40-sträckan. (mt)

Rådjurskrockar i Jomala

■ Två kollisioner mellan bilar och rådjur inträffade i onsdags. Den ena krocken hände på landsväg 1 i Jomala Möckelö och den andra i Jomala Kalmarnäs.

Ingen personskada uppstod under krockarna. (mt)

Air Åland-flyg två timmar sent

■ Air Ålands avgång från Mariehamn till Helsingfors klockan 07.10 på torsdagsmorgonen försenades i drygt två timmar på grund av tekniska problem. Det plan som släppt av passagerare i Stockholm samma morgon återvände till Åland och plockade upp Helsingforspassagerarna.

Flygplanet med tekniska problem fick därmed stanna kvar på marken. Problemen ska ha åtgärdats till eftermiddagen, uppger Air Åland. (mt)

Ljudproblem för Åland 24

■ Både i onsdags och torsdags saknades ljudet på Åland 24: s sändningar som gick ut över Smedsbole.

–Via alla andra distributionskanaler fungerar det. Ålands Radio och TV:s tekniker arbetar med att försöka hitta felet, säger Nya Ålands vd Stefan Norrgrann.

Daghemsbygge fall för rätten

Byggnadsfirma Hans Mattsson stämmer Finströms kommun på 65.000 euro

Tvist. Ålands bygg fick sist och slutligen byggkontraktet för det nya daghemmet i Godby. Byggnadsfirma Hans Mattsson har stämt Finströms kommun inför rätta för sättet att sköta upphandlingen.

Foto: JONAS EDSVIK

Det var bråttom med slutet när det nya daghemmet i Godby skulle byggas. Inom 2008 måste bygget ha kommit i gång – annars skulle Finströms kommun ha förlorat landskapsandelar.

Nu har kommunen i stället fått en juridisk tvist på halsen.

I går hölls förberedelsesammanträde i tingsrätten mellan byggföretaget, företrätt av advokat **Daniel Widman**, och Finströms kommun, representerad av advokaterna **Jonny Bäck** och **Dan Karlsson** samt vikarierande kommundirektör **Niklas Oriander**.

Först försökte parterna förli-

kas, men det gick inte. Därför kommer tvisten att prövas rättsligt.

Enligt byggföretaget har kommunen gjort fel när daghemsbygget upphandlades. Först gick kommunen ut med en offertförfrågan och byggnadsföretag Hans Mattsson lämnade in dels ett anbud på 1.990.000 euro enligt de kriterier som kommunen angett, och dessutom ett alternativt anbud på 1.690.000 euro som innehöll många tekniska lösningar som alltså hade inneburit besparingar på 300.000 euro.

Alla var för dyra

Kommunstyrelsen valde att avbryta upphandlingen med hänvisning till att alla offerter

var för dyra jämfört med de pengar som budgeterats för daghemsbygget. I stället inledde kommunen en ny upphandling.

Det är här som åsikterna går isär.

Byggföretaget hävdar att kommunen använt många av de kostnadsinbesparande åtgärderna som fanns i Hans Mattssons alternativa första förslag när man nu gick ut i en andra upphandlingsrunda. Kommunen menar å sin sida att det handlar om lösningar som används allmänt inom byggbranschen för att spara pengar.

Inte laga kraft?

Resultatet blev att Ålands

bygg fick byggkontraktet – enligt byggnadsföretag Hans Mattsson alltför snabbt.

–Kommunstyrelsen fattade beslut om vem som skulle få byggkontraktet den 11 december 2008. Redan den 16 december ingicks avtalet med Ålands bygg, alltså innan kommunstyrelsens beslut hade vunnit laga kraft, påpekade Daniel Widman.

Byggföretaget kräver 65.000 i ersättning för den skada man anser sig ha lidit på grund av att innehållet i det alternativa förslaget hade offentliggjorts för de andra anbudsgivarna inför den andra upphandlingsrundan.

Enligt kommunen avbröts den första upphandlingen för

att alla anbudsgivare skulle behandlas likvärdigt. Kommunen hävdar att man agerat enligt lag och upphandlingspraxis.

–De tekniska lösningarna är inget som byggnadsfirma Hans Mattsson kan ha ensamrätt på, sa Jonny Bäck.

Domstolens beslut ges senare.

2,8 miljoner euro

Finström har räknat med en total kostnad för det nya daghemmet på 2.845.000 euro. Kostnadsramen måste hålla för att kommunen ska få landskapsbidrag på 55 procent.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Senaste budet:

Skarven kommer hem i morgon

Den nya Föglöfärjan ms Skarven är nu i landskapets ägo. Men höga vågor förhindrade den planerade avfärden i går.

Nu är det i stället meningen att hon skall påbörja resan hem idag på morgonen.

I går kväll var det meningen att Skarven äntligen skulle kunna lämna Klaipeda för att tuffa hemåt. Färjan har överlämnats till landskapet och alla papper är klara.

Men då det blev dags att kasta loss gick det alltför hög sjö och besättningen ombord valde därför att än en gång

uppskjuta hemresan.

–Vi planerar nu att segla härifrån klockan 8.30 i morgon, sade landskapets tekniska inspektör **Göran Holmberg** i går kväll.

Knappt 30 timmar tar sjöresan hem till landskapets hamn i Möckelö. Det betyder att Skarven, om allt nu går enligt planerna, lägger till på lördag eftermiddag.

Tycker du att hon är fin?

–Det gör jag. Kom ner och titta själv på lördag, säger Holmberg och den inbjudan gäller naturligtvis alla som är intresserade.

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
titte.tornroth@nyan.ax

I landskapets ägo. I dag på morgonen är det meningen att fören på ms Skarven skall inta riktning mot Åland. I så fall anlöper hon Möckelö lördag eftermiddag.

Foto: AXEL KRONHOLM

Nu storstädar avdelningarna

Projekt som sträcker sig över flera år, bristande rutiner efter att beslut är fattade – och en nypa glömska. Så kan man sammanfatta chefernas förklaringar till att så många ärenden ligger öppna vid trafikavdelningen, yrkesutbildningsbyrån och el- och energienheten.

Trafikavdelningen toppar eftersläpningsstatistiken. –Vi har många byggprojekt som sträcker sig över flera år. Men det är helt klart att det också finns ärenden som fallit i glömska och sådana där det fattats ett beslut som inte nått fram till registratören, säger trafikavdelningens chef **Niklas Karlman**. I juni hade nio tjänstemän på trafikavdelningen sammanlagt 82 oavslutade äldre ärenden på sina bord. Sedan dess har antalet ärenden minskat med ett tiotal, uppskattar Karlman. –Vi var överens om att städa upp. Det äldsta ärendet på trafikavdelningen var i somras åtta år gammalt. –För några år sedan gjorde vi en städning och tog bort allt fram till 2002. Jag vet att det då fanns öppna ärenden från slutet av 80-talet.

Följer upp Nu ska man komma till avslut. –Mina enhetschefer har i uppdrag att få bort de ärenden som är öppna. Alla öppna ärenden går att hänföra till en tjänsteman, säger Niklas Karlman. –De tjänstemännen ska komma med en förklaring inom oktober.

Utesluter inte slarv Ett av de oavslutade ärenden som ännu inte fått någon förklaring är en skrivelse från Föglö kommun om trafik vid svåra väderleksförhållanden. –Men det kan visa sig att man fattat ett beslut i samband med något annat. **Anser du att det ligger slarv bakom något av fallen?** –Jag utesluter inte att det förekommer slarv men jag utgår från att alla vill sköta sina uppgifter så gott det går.

Många beslut fattade Byggnadsbyråns el- och energienhet har 69 oavslutade ärenden. Det äldsta är från 2001. –Det är skiftande ärenden, allt från propositioner från rikshälsan till ärenden som rör vindenergi och EU-ärenden, berättar förvaltningschef **Arne Selander**. Byråchef **Göran Frantzén** menar att det i många av fallen har fattats ett beslut. –Jag har en känsla av att en stor del av ärendena i praktiken är avslutade men att de inte blivit registrerade som det. Oklarheter kring att besluten måste registreras för att de ska avföras kan ligga bakom, tror Frantzén. De två anställda på enheten,

Upprensning pågår. I somras var antalet ärenden där tjänstemännen släpade efter med handläggningen 478 till antalet. Nu rensas det i högarna och flera avdelningar kommer inom kort att stämma av läget. Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Andra orsaker bakom. Trafikavdelningens chef Niklas Karlman säger att han inte utesluter att förekommer slarv. –Men jag utgår från att alla vill sköta sina uppgifter så gott det går. Arkivfoto: ERKKI SANTAMALA

Struktur 07 sätter spår. Yrkesutbildningsbyråchef Gösta Helander tycker att det är bra att det rensas i de gamla ärendena. Att hans byrå har så många släpande ärenden har mycket att göra med den oavslutade gymnasialstadiereformen, säger han. Arkivfoto: FREDRIK TÖRNROOS

elinspektör **Stig Nordberg** och projektanställda **Henrik Juslin**, går nu igenom de gamla ärendena för att klarlägga läget. –I stort finns det förklaringar men det kan även finnas ärenden där de ännu måste fatta beslut, säger Frantzén. –Jag pratade senast igår (läs onsdag) med Stig Nordberg om att vi ska få det här att fungera. Om en dryg vecka går vi på nytt igenom läget. Det finns säkert saker som kan förbättras, säger Frantzén. –Bättre uppföljning och rutiner så att vi får ärendena avförda så fort ett beslut är taget. **Gymnasiereformen** Yrkesutbildningsbyråns chef **Gösta Helander** och överinspektör **Elisabeth Storfors**

hade 68 öppna äldre ärenden i juni. Gösta Helander säger att de flesta ärenden är sådana som ska undertecknas för känedom. Den andra stora gruppen är ärenden som hänger ihop med Struktur 07 och Reform 08. –Det handlar om åtgärder i samband med dem. Hela gymnasialstadiereformen har präglat vårt arbete de senaste 6-7 åren. Först när lagtinget kommer till ett beslut kan ärendena avslutas, säger han. När ärenden prioriteras sätter han sådana som rör enskilda personers rättigheter före reglementsformaliteter, även om han betonar att de senare också är viktiga. –Men vissa frågor från enskilda kunder kan nog ibland bli liggande på grund av tids-

brist och så ska det naturligtvis inte vara, säger Gösta Helander. **Stämmer av** Han tycker det är bra att ärendehanteringens uppmärksamhets. ”Om det är kunder som blir lidande har vi inte skött oss som vi ska”, säger han. –Det sämsta vi kan göra är att gå i försvarsposition. Senast igår morse samlades avdelningen och diskuterade de liggande ärendena. Man kom överens om att inom de kommande månaderna göra en avstämning av läget. Förvaltningschefen har tagit tag i arbetet med att avsluta gamla ärenden, tycker Helander. –Arne Selander sköter det bra. Han har gått med blåslampan på oss. **ANNIKA KULLMAN** annika.kullman@nyan.ax

478 gamla ärenden

Totalt fanns 478 öppna ärenden hos landskapsregeringen den 30 juni i år. I siffran ingår inte 2009. Ärendena är från 2008 och äldre.

Kansliavdelningen Huvudfunktion inklusive jämställdhet, 2004-2008: 21 ärenden
Administrativa enheten II, 2006-2008: 4 ärenden
Enheten för Europarätt och externa frågor, 2007-2008: 4 ärenden
Byggnadsbyrå, huvudfunktion, 2003-2008: 8 ärenden
Byggnadsbyrå, bostadsenheten, 2000-2008: 14 ärenden
Byggnadsbyrå, brand- och räddningsenheten, 2007-2008: 9 ärenden
Byggnadsbyrå, el- och energienheten, 1997-2008: 69 ärenden

Finansavdelningen Allmänna byrå, 2007-2008: 2 ärenden
Avtals- och pensionsbyrå I, 2004-2008: 5 ärenden

Social- och miljöavdelningen Socialvårdsbyrå, 2008: 2 ärenden
Hälsö- och sjukvårdsbyrå, 2005-2008: 15 ärenden
Miljömedicinska byrå, 2005-2008: 14 ärenden
Miljöbyrå, 2000-2008: 18 ärenden
Miljöbyrå, naturvård, landskapsvård 2001-2008: 10 ärenden
Miljöbyrå, avfallsfrågor,

2008: 1 ärende

Utbildnings- och kulturavdelningen Allmänna byrå, 2008: 2 ärenden
Kulturbyrå 2003-2008: 15 ärenden
Skolbyrå, grundskoleutbildning: 2001-2008: 13 ärenden
Yrkesutbildningsbyrå 1998-2008: 68 ärenden
Yrkesutbildningsbyrå, vuxenutbildning 2004-2008: 3 ärenden
Museibyrå, 2004-2008: 22 ärenden

Näringsavdelningen Allmänna byrå, finansieringsärenden 2007-2008: 2 ärenden
Jordbruksbyrå, huvudfunktion 1999-2008: 17 ärenden
Jordbruksbyrå, finansieringsstöd 2008: 4 ärenden
Jordbruksbyrå, miljöstöd, 2008: 1 ärende
Jordbruksbyrå, växtinspektionsärenden 2001-2008: 30 ärenden
Jordbruksbyrå, avbyterärenden 2008: 1 ärende
Fiskeribyrå 2008: 5 ärenden
Skogsbruksbyrå I, 2008: 1 ärende
Skogsbruksbyrå, jakt och viltvård 2008: 1 ärende

Trafikavdelningen Trafikavdelningen 2002-2008: 82 ärenden

Lagberedningen Lagberedningen 1995-2008: 15 ärenden

i högarna

Driver på upprepningen. Förvaltningschef Arne Selander säger att det i många fall finns giltiga förklaringar till att ärenden blir liggande. De senaste åren har man inom förvaltning-en jobbat på att få ner antalet gamla ärenden.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Färre oavslutade ärenden i dag

Antalet oavslutade ären-den vid landskapsreger-ingen har minskat de senaste åren.
–Vi jobbar aktivt med att få ner siffran, säger förvaltningschef Arne Selander.

Varje år inkommer runt 6.500 ärenden till landskapsreger-ingen. Arne Selander vill för-tydliga att de flesta ärenden behandlas inom rimlig tid.
–Förra året inkom 6.488 ärenden, av dem avgjordes 6.381 stycken.
Statistiken visar att ärende-na betats av under de senaste åren. 2005 var 1.634 ärenden öppna vid årets utgång. 2007 var siffran 830.

–I dag är antalet nere på 478. Med den nya förvaltningsla-gen som trädde i kraft 2008 skärptes rutinerna för hur för-senade ärenden ska ses över. Två gånger per år är begär Arne Selander in förklaringar på varför ärenden äldre än tre månader inte är avslutade.
–Vi jobbar aktivt med det här och i de flesta fall finns en godtagbar förklaring.
Det är möjligt att det finns fler fall liknande **Birger San-dells** avskrivna ärenden, säger han. Att ärenden inte avslutas kan bero på slarv, menar Se-lander.
–Man kontaktar en person, sedan blir ärendet liggande.

ANNIKA KULLMAN
annika.kullman@nyan.ax

Fakta/Vägen till beslut

■ Handlingar som kommer till landskapsregeringen, till exempel per post, epost eller fax, registreras på registerskon-toret och får ett diarienummer. Beroende på vad ärendet handlar om fördelas de på de olika avdelningarna. I regel blir ärendet offentligt så fort det registrerats. Den som vill har då rätt att begära ut handlingarna. Det finns dock vissa undantag, till exempel anbud, handlingar för inspektionsverksamhet och ärenden som rör brott. De blir offentliga först när beslutet är fattat.
■ På de olika avdelningarna får en handläggare hand om ärendet. Handläggaren ska kontakta olika tjänstemän om det finns ett sånt behov och även samla in yttranden och sakkunnigutlåtanden. När det är gjort utarbetas ett beslutsför-slag. Ärendet föredras antingen vid en så kallad tjänsteman-naföredragning, där förslaget läggs fram för avdelnings- eller byråchefen, eller vid en enskild föredragning inför den ansvar-ige landskapsregeringsledamo-ten. Vid pleniföredragningarna är det en minister som presen-terar ärendet för landskapsre-geringen.

Beslutsunderlag. Ärenden som skickas till landskapsregeringen bör avgöras inom tre månader. I regel är handlingar offentliga så fort de registrerats, men det finns vissa undantag.

■ Beslutet ska sedan skickas ut till dem som tagit initiativ till ärendet. Ett ärende bör avgöras inom tre månader. Om så inte sker ska den ansvariga tjänste-mannen kunna ge en godtag-bar förklaring.
■ När ärendet sedan är slut-behandlat ska handlingarna arkiveras hos registraturen. (ak)
Källa: Landskapsregeringens hemsida

Odlarna för ointresserade -därför flyttades pengarna

Näringsminister Jan-Erik Mattsson (C)

Frågestund på fredag –då lär stödet tas upp

Långt ifrån klart att flytten av miljöstödet accepteras

Därför räknades LFA-stödet ut fel

"Skär ner för jordbrukarna"

Ålands kostnad för LFA-stödet uppgår till 26 milj euro hittills

Fortfarande oklart om budgetramen

Eriksson om Ålands övertagande av LFA-stödets behörighet:

Landskapsregeringen -99 borde ha jobbat vidare

Nya Åland skrev om miljöstödsflytten den 9, 10, 14 och 16 september.

Landskapsregeringen bordlade ändringen i LBU-programmet

Ministrarna ville fundera mera innan beslutet fattas

I går bordlade landskaps-regeringen det omstridda förslaget till ändring av landsbygdsutvecklings-programmet för perioden 2007-2013.
EU-kommissionen har ställt frågor om varför vissa delar av miljöstödet förblivit outnyttjade.

Det handlar om samma ären-de som väckte debatt för en dryg månad sedan när det blev klart att landskapsreger-ingen den 25 juni beslöt att flytta över 3,7 miljoner euro från landsbygdsutvecklings-programmets miljöstödsdel till LFA-stöd – i praktiken vanligt arealstöd på 200 euro per odlad hektar, utan sär-skild miljökoppling.

Frågan aktualiserades av oppositionen i lagtinget i sam-band med budgetdebatten.
I det 20 sidor långa beslutet från juni framgick det att jord-brukarnas intresse för ett antal listade miljöåtgärder som ingick i LBU-programmet för perioden inte hade varit så stort som landskapsregering-en räknade med när program-budgeten gjordes upp och att det därför finns ett överskott.
Däremot fattas det pengar för LFA-stödet, något som uppges vara en följd av ett räknefel vid budgeteringen. Över 5 miljoner euro fattas.

Pengar finns
Enligt jordbruksbyrån finns det pengar så att både LFA-underskottet, och behovet av landskapsfinansiering för att komma i åtnjutande av nästan 600.000 euro i nya EU pengar för jordbruket, kan täckas under programperioden. Förkla-ringar är att det utöver lands-bygdsutvecklingsprogrammet ingår anslag i landskapsbudge-ten för finansieringen av mil-jöstödets åländska tilläggsdel med 660.000 euro och kom-pensationsbidragets åländska tilläggsdel med 740.000 euro. De här stödpengarna är inte inräknade i budgetramen.

Tf landskapsagronom Sölve

Inget beslut. Landskapsregeringen sköt i går upp beslutet om ändringsförslagen i lands-bygdsutvecklingsprogrammet 2007-13. Ministrarna "ville fundera mera". På bilden en rågåker.
Foto: JONAS EDSVIK

Högman räknar dessutom med att den nationella bud-geten för LFA- och miljöstöd ska kunna sänkas med nästan 700.000 euro i 2011 års bud-get.

Argument krävs

Men det går inte att flytta över miljöstödsmiljonerna hur enkelt som helst. EU-kommis-sionen behöver välgrundade argument för en sådan åtgärd, påpekade de rådgivare som deltog i den övervaknings-kommitté för landsbygdsut-vecklingsprogrammet som sammanträdde på Åland i slutet av maj, alltså en månad före landskapsregeringens be-slut.

Det är de argumenten som landskapsregeringen nu filar på. I går var det meningen att ändringsförslagen i lands-bygdsutvecklingsprogrammet skulle klubbas men det blev bordläggning i stället.

Närvarande var lantrådet **Viveka Eriksson** (Lib), fö-redragande ledamoten **Jan-Erik Mattsson** (C), **Veronica Thörnroos** (C) – som dock

i protokollet fått initialerna "RK" – **Roger Eriksson** (Lib) och **Mats Perämaa** (Lib). Frånvarande var **Katrin Sjögren** (Lib) och **Britt Lundberg** (C).

"Ville fundera"

Protokollföraren Sölve Hög-man beskriver kort vad det var man skulle fatta beslut om:

–Det gäller tilläggsinfor-mation till EU-kommissionen angående den föreslagna för-ändringen. Bordläggningen motiveras av att ledamöterna vill fundera mera på vissa sa-ker.

Näringsminister Jan-Erik Mattsson berättar att tilläggs-frågorna från kommissionen handlar om varför en så stor del av miljöstödspengarna förblivit outnyttjade.

–Ärendet har också en viss återkoppling till den pågå-ende budgetdiskussionen. Vi kämpar ju med ett jätteun-derskott i landskapsbudgeten och ledamöterna ville fundera mera.

Finns det någon som tycker att pengarna bor-

de användas till något annat än LFA-stöd?
–Ärendet är ganska omfat-tande och man ville som sagt fundera mera.

Brådskanie ärende

Enligt näringsministern borde ärendet först ha varit på över-läggning i landskapsreger-ingen innan det kom upp till beslut.

Den normala proceduren är att ett bordlagt ärende tas upp på nästa plenum, det vill säga torsdag nästa vecka.

–Om det är brådskanie så kan det komma upp snab-bare.

Är det här ett sådant ärende?

–Det finns en viss brådska. Kommissionen avgör, och det finns en viss tid angiven.

Som Nya Åland tidigare har skrivit så tar EU-kommis-sionen ställning till både miljö-stödsflytten och landskapets motfinansiering för de nya pengarna i december.

ANNIKA ORRE
annika.orre@nyan.ax
tfn 528 450

Åland 24 och P24 har nu fusionerats

■ Tv-bolaget Åland 24 Ab och teknikleverantören P 24 har fusionerats. Fusionen samlar alla resurser i ett enda bolag vilket ska göra verksamheten

både mer ändamålsenlig och effektiv.

Det nya enhetliga bolaget heter Åland 24 Ab. Bolaget handhar teknik, distributions-

avtal, redaktionell verksamhet och reklamförsäljning samt försäljning av konceptet för kostnadseffektiv lokal-tv.

–Åland24 Ab har i princip

verkat som ett fusionerat bo-lag sedan årsskiftet och nu är även det formella på plats, säger vd **Stefan Norrgrann**. (mt)

Patrik Dahlblom

Epost: patrik.dahlblom@nyan.ax
Telefon: 528 451

familjen

Dagens namn

STELLA, VESTA, DIANA

Vi firar 1-15 år

Adrian Henriksson i Saltvik fyller 1 år imorgon den 17 oktober. Han gratuleras av farmor och Nucke.

Lisa Eckerman på Gumsbacken i Jomala fyller 5 år idag den 16 oktober. Hon gratuleras av mor- mor, morfar, gummor, guffar, Bella, Edna, Kurre och Junis.

Johannes Lindman i Mariehamn fyller 7 år imorgon den 17 oktober. Han gratuleras av farmor och farfar.

Gratulerar 80 år

BÖRJE LINDQVIST

Född: 20 oktober 1929 i Finström.

Bor: i Mariehamn.

Yrke: pensionerad överstyrman.

Familj: fru Gunilla, två barn och fyra barnbarn.

Födelsedagen: är bortrest, firar med familjen.

TACK

Ett tack till alla som med varma ord, blommor och genom inbetalningar hedrat minnet av vår älskade

Ann-Kristin Jansson

Rolf
Barnen med familjer

”Det var ett tufft jobb med unga döende patienter”

Fakta/Sirpa Eriksson, 50 år

Namn: Sirpa Eriksson, född **Hakakari**.

Född: den 17 oktober 1959 i Nurmijärvi.

Bor: i Jomala Vargsunda.

Yrke: lagtingsledamot, tjänstledig socialkurator vid ÅHS.

Familj: maken **Roger**, döttrarna **Elina** 15 år och **Alicia** 11 år samt kaninen Mussu.

Intressen: familjen, resor, skogsarbete, gå på teater och åka skidor.

Födelsedagen: är bortrest.

Trädgårdsodlare blev hon inte, **Sirpa Eriksson**. Fast hennes mor föreslog det. Men hela sin barndom och ungdom arbetade Sirpa i sin mors jordgubbsodlingar. Först sålde hon jordgubbar på Salutorget i Helsingfors, men vid 15 års ålder fick Sirpa ansvaret för jordgubbsförsäljningen på torget i Lojo.

–Jag hade ansvaret i tio års tid. En dag sålde jag 1.000 liter jordgubbar. Man kan nog säga att jag var superbra på att sälja eftersom jag är så social och har lätt för att prata med folk.

Fadern var skogsingenjör och Sirpa fick tidigt vara med och plantera skog.

–Jag planterade skog redan som 12-åring och nu har jag fått visa mina döttrar träden, då flickorna i sin tur var med och planterade skog på samma ställe med mig och **Roger**.

Tidigt karriärval

Men Sirpas håg låg inte åt odlingshållet. Redan som 15-åring visste hon att hon ville bli socialarbetare. Efter studentexamen 1978 sökte hon in till Åbo universitet för studier i statsvetenskap.

–Tanken var att studera so-

PRATSTUNDEN

Tar igen sig i soffan. Hemma i soffan, helst med kaninen Mussu i famnen, laddar Sirpa för lagtingsarbetet.
Foto: NINA SMEDS

cialpolitik som huvudämne, men jag kom inte in.

Då vände sig Sirpa mot Sverige. Men hennes svenskakunskaper var inte de bästa så hon arbetade först ett halvår som städare på Uppsala sjukhus och förbättrade sina språkkunskaper. Sedan sökte hon in till Socialhögskolan i Umeå. I januari 1985 tog hon sin examen som socionom.

Efter diverse jobb i Sverige flyttade Sirpa tillbaka till Finland och Helsingfors. Hon började som socialarbetare på Aurora sjukhus.

–På en av mina avdelningar fanns AIDS-sjuka patienter. Det var ett mycket tufft jobb med unga döende patienter, som samhället var rädda för. Det var inte ovanligt att HIV-patienter blev mobbade på arbetsplatserna och till och med uppsagda. Jag hjälpte dem

med all den juridiska kunskap jag hade och som jag skaffade vartefter.

Hittade sin man på Arken Men hur kom du till Åland?

–Sommaren 1989 gjorde arbetsplatsen en kulturreja till Åland. Jag hade aldrig varit till Åland förut och det gick som det brukar, jag träffade min blivande man Roger vid Arkens bardisk.

Sirpa hade tur, Roger studerade i Helsingfors och paret kunde fortsätta träffas. Efter ett halvt år blev Roger färdig och flyttaset gick till Mariehamn. Först bodde de hos Rogers föräldrar för att spara ihop till sin bröllopsresa.

–Vi gifte oss 1991 och åkte på en 8,5 månaders bröllopsresa jorden runt. Det var helt fantastiskt. Vi var till USA, Fiji, Nya Zeeland, Australien, Indo-

nesien, Malaysia och Thailand. Det var inte helt lätt att komma tillbaka som socialarbetare till Åland när jag hade sett hur fattigt det kunde vara i Asien.

Handikappfrågor

Sirpa har haft många olika jobb inom den sociala sektorn på Åland. Sin längsta anställning har hon haft som socialkurator på Åland, men för tillfället är hon tjänstledig för att sköta sitt lagtingsuppdrag.

–För det mesta har jag arbetat med handikappfrågor på rehab-avdelningen. Jag har alltid velat arbeta med handikappfrågor och har alltid haft handikappade vänner.

Varför blev socialarbetaryrket ditt kall?

–Jag vet inte. Jag tål inte orättvisor och om jag ser någon sådan så måste jag ingripa.

I sitt nuvarande arbete i lag-

tinget är det social-, hälsovårds- och integrationsfrågor som engagerar Sirpa mest.

–Det är mycket viktigt att stöda barn med andra modersmål. De ska vara glada över sin egen kulturella identitet, inte skämmas för dem.

Stöder tvångssvenska

Sirpas döttrar är tvåspråkiga, de talar både finska och svenska flytande. Själv tackar hon tvångssvenska för att hon kunde bli socialarbetare.

–Jag hade svårt i skolan, speciellt med språk. Jag hade villkor i svenska och jag sade till min lärare: ”Jag kommer aldrig att behöva svenska i mitt liv”.

Men Sirpa blev tvungen att lära sig svenska för att kunna förverkliga sin yrkesdröm. Arbetet i Sverige innan studierna i Umeå aktiverade hennes passiva ordförråd.

–Jag är definitivt för tvångssvenska. Om man frågar en 12-13-åring som kämpar med språket så väljer han eller hon den lättaste utvägen. Man vet inte som ung vilka dörrar man stänger om man läser lite språk.

Arbeta i ett u-land

Sirpa har ännu en dröm att förverkliga.

–Jag vill arbeta i något u-land, till exempel i Indien. Och det kommer jag att göra. Jag har inte haft möjlighet tidigare när barnen varit små, men jag har tagit reda på vilka olika organisationer det finns.

Det passar bra med Sirpas motto som är: ”Man skall försöka förverkliga sina drömmar. Tänk inte ”sedan”, gör det NU!”

Men för tillfället är det lagtingsarbetet som tar mesta av Sirpas tid. Hemma i Jomala Vargsunda tar hon igen sig i soffan, helst med kaninen Mussu i famnen.

Text och foto: NINA SMEDS
nina.smeds@nyan.ax

Myndig

SANDRA WIDMAN

Namn: Sandra Widman.

Bor: i Saltvik.

Fyller 18 år den: 16 oktober.

Skola: Ålands yrkesskola, frisorlinjen.

Intressen: att frisera.

Framtidsplaner: bli frisör.

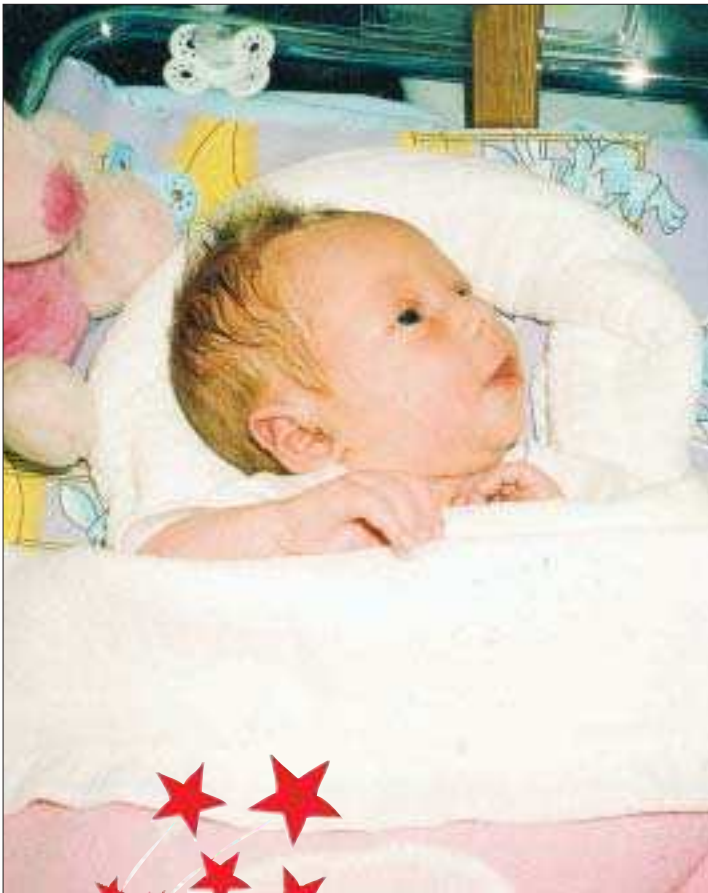
Gratuleras av: gummor Veronica, guffar Owe, Josefine och Fredrik

GUDSTJÄNSTER

JOMALA FÖRSAMLING

Söndag 18.10 kl. 18.00 OBS. tid! Förbönsgudstjänst R. Syrén, M. Backman, M-L Nordberg. Servering.

Ny på Åland ☆☆☆

Tess skall hon heta, flickan som Bodil Mattsson och Fredrik Sandholm i Eckerö Kyrkobry fick den 29 september. Vid födseln vägde hon 2.840 gram och var 48 cm lång.

Foto: PRIVAT

Positionslistan

Birka Cargo Ab Ltd

Baltic Excellent: Chatham 17.10, Braviken 22.10, Hallstavik 23.10, Terneuzen 27.10.

Birka Exporter: Amsterdam 16.10, Hallstavik 19.10, Braviken 20.10, Amsterdam 23.10.

Birka Transporter: Travemünde 16.10, Helsingfors 18.10, Raumo 19.10, Lübeck 22.10, Travemünde 23.10.

Birka Shipper: Istanbul 18.10, Izmir 19.10, Alexandria 22.10, Derna 24.10.

Birka Carrier: Hull 18.10, Helsingfors 21.10, Raumo 22.10, Hull 26.10.

Birka Express: Hull 18.10, Bilbao 20.10, Antwerpen 23.10, Helsingfors 27.10.

Birka Trader: Antwerpen 17.10, Helsingfors 20.10, Kotka 21.10, Bilbao 27.10.

Godby Shipping

Link Star: Mariehamn t.o.m. 31.12.

Midas: Gdynia 19.10, Kotka 21.10, Raumo 23.10, Gdynia 26.10, Raumo 28.10, Gdynia 2.11.

Mimer: Amsterdam 19.10, Rouen 21.10, Raumo 27.10, Kotka 28.10, Amsterdam 2.11.

Miranda: Kotka 19.10, Antwerpen 26.10, London 27.10.

Misana: Kotka 21.10, Raumo 22.10, Ferrol 29.10, Santander 30.10, Kotka 7.11.

Misida: Hull 17.10, Ferrol 20.10, Santander 21.10, Kotka 28.10, Raumo

29.10, Ferrol 5.11, Santander 6.11.
Mistral: Rostock 17.10, Antwerpen 19.10, London 20.10, Kotka 26.10, Antwerpen 2.11, London 3.11, Kotka 9.11.

Gustaf Erikson

Mv Ahtela: Linjetrafik Helsingfors-Muuga vv.

Mv Tingö: Trafik N. Finland - Kontinenten.

Rettig Group Ltd Bore

Auto Baltic: Santander 19.10.

Auto Bank: Kotka 19.10.

Auto Bay: Zeebrügge 19.10.

Belgard: Upplagd i Mariehamn.

Borden: Kalundborg Road 13.10.

Bravaden: St. Petersburg 19.10.

Estraden: Harwich 19.10.

Fingard: Upplagd i Åbo.

Klenoden: Mäntyluoto 19.10.

Najaden: Amsterdam 19.10.

Nedgard: Upplagd i Mariehamn.

Nordgard: Grangemouth 19.10.

Norking: I trafik Zeebrügge/Tilbury

Norqueen: I trafik Rotterdam/Teesport.

Norsky: I trafik Zeebrügge/Teesport

Norstream: I trafik Zeebrügge/Teesport.

Ostgard: Rochefort 22.10.

Seagard: Fredrikshamn 19.10.

Swegard: Lissabon 19.10.

Sydgard: Kaskö 21.10.

Trenden: Karleby 19.10.

Westgard: Rotterdam 19.10.

Kom ihåg

■ **A'lenskur islandshästförening:** Höstmöte torsdag 22.10 kl 19.00 på Ålands hotell- och restaurangskola. Stadgeenliga förhandlingar.

■ **De Utvecklingsstördas Vål på Åland:** Kom ihåg att anmäla er till Idrottsskivall på Alla, torsdagen den 27.10 kl 19-21. Vi får prova på dans, bollspel, hinderbana m.m. Anmälan till Susan tel 527371 senast den 21.10.

■ **Demensföreningen på Åland:** Simning/vattengymnastik för personer med demens och deras anhöriga, söndag 18.10 kl 16.00-18.00 i Folkhälsans Allaktivitetshus. Ledare fysioterapeut Gun-Lis Andersson. Aktiv tid i bassängen är cirka 45 minuter. Det finns plats för nya deltagare. Frågor och nyanmälan riktas till demensrådgivare Regina Österlund, Skarpansvägen 30 i Mariehamn, tfn 527 369, 0457 548 3818 eller e-post: regina.osterlund@handicampen.ax

■ **Folkhälsan och Röda Kors avdelningen i Saltvik:** Gemensamt höstmöte tisdag 20.10 kl 19.00. Plats: Ålands idrottscenter i Godby (konferensrummet Vägen).

■ **Folkhälsans allaktivitetshus:** Sittidans tisdagar 11-12 och seniordans onsdagar samma tid. Ledare är Anita Söderlund. Kom och prova! Ingen deltagaravgift.

■ **FORD classic och Motorsport Club:** Månadsmöte i Idrottsgården söndag 18.10 kl 14.00. OBS! Tag med dina digitala bilder.

■ **Krigsveteranerna på Åland:** Styrelsemöte i Klubbrummet i Gamla

tullhuset tisdag 20.10 kl 14.00. Förberedelser för höstmötet.

■ **Mariehamns marthaförening:** Vi besöker högmässan den 18.10 kl 13.00 i Finströms kyrka. Därefter dricker vi kyrkkaffe på Wirrans i Godby. Samling vid bussplan kl 12.10 för samäkning.

■ **Mariehamns pensionärsförening:** Födelsedagsfest onsdag 21.10 kl 14.00 i Margaretagården. Medverkande är Ole Norrback, Greta Sundström, Martin Lundberg, Moderatorkören och AAB, som sponsorerar kaffe med dopp och informerar om banknytt för pensionärer.

■ **Mellersta Finströms marthaförening:** Möte tisdag 20.10 kl 19.00 i Martastugan/Breidablick. "Södra marthor" välkomna på kaffe.

■ **Norra Ålands pensionärer:** Dans och sängcafé i Breidablick onsdag 21.10 kl 13.30. För dansmusiken medverkar, som gästartist Richard "Mangelbo" Lundberg på bas och som sångsolist, Uffe Andersson gitarr + sång nu och då. Bror "Boje" Eriksson på dragspel, Kalle Lund på dragspel, Christer L. på dragspel och Håkan "Strandin" Jansson vid trumslageriet. Lotteri. Du kan anmäla dig på tel 0457 343 0154 (Christer L. Inträde inkl. kaffe med bröd, 10,- euro.

■ **Röda Korset Saltviksavdelning:** Höstmöte gemensamt med Folkhälsans Saltviksavdelning i Ålands Idrottscenter tisdag 20.10 kl 19.00.

■ **Skeppargården Pellas:** Litteraturafn onsdag 25.10 kl 18.00. Vibeke Voigt berättar om

sin nya bok Om du än vandrar vilse och om Minna Nyströms liv. Servering.

■ **Stödgrupperna inom Ålands invalider:** Stödgrupperna för Epilepsi, Multipel Skleros (MS), Huntingtons sjukdom och Parkinsons sjukdom träffas onsdag 21.10 kl 18.30 vid HandiCampen Skarpansvägen 30. Gruppträffarna ger möjlighet att träffa andra i liknande situation och utbyta tankar och erfarenheter över en kopp kaffe eller te. Grupperna är öppna både för patienter och anhöriga.

■ **Ålandsfuchsiens trädgårdsförening:** Mossbindningskurs av nallar lördag 24.10 kl 12.00 hos Louise i Ytterby. Kursledare är Birgitta Jansson, max 10 deltagare. Anmälningar till Louise tel 0400-992118 eller 31094.

STALL JOYS HANDIKAPPRIDKLUBB

Höstmöte den 22 oktober kl 19.00 i ÅHS konferenssal (Gå in via stora ingången). Föreningen bjuder på kaffe, te och smörgås. Stadsenliga handlingar, ändring av stadgar samt val av styrelse. Anmälan senast måndag den 22.10 till info@happy.ax eller Maria tel 040 820 32 31.

ALLSVENSK SAMLING PÅ ÅLAND

Vi håller en litterär salong söndagen den 25 oktober klockan 14 i Tosarby kulturhus, den före detta kronofogdebostaden som sedan blev hantverksskola.

■ **Ålands synskadade:** Bingo på Ankaret tisdag 20.10 kl 18.00. Fina vinster.

■ **Ålands trädgårdsförening:** Hannu Sarenström föreläser på Ålands hotell- och restaurangskola lördag 17.10 kl 13.00. Inträde för medlemmar 5.- och för icke medlemmar 10.00, då ingår kaffebuffén.

■ **Ålands ömsesidigas pensionärer:** Lunch på Indigo onsdag 21.10 kl 12.00.

■ **ÅBSK:** Onsdagkvällar 18-19 är medlemmar välkomna till plan och träna med sin hund eller bara umgås med andra hundägare, en planvärd finns att ställa frågor till och fika finns att köpa, alla tränar efter egna kunskaper och kan man hjälpa varandra är det också trevligt

100 ord från din förening
redaktion@nyan.aland.fi

Olle Strömberg förevisar sitt fotomuseum kl 13. Sedan förklarar vi vad litterär salong betyder och har ett litet program. Olle Strömberg skall spela stenkakor, systrarna Nordberg läser och sjunger, och Benita Mattsson har lovat delta med något litterärt. Det är öppet för alla intresserade. Vi firar svenska dagen som vanligt på Röda korsgården den 6 november. Då är allmänheten också välkommen.

Skolmaten

Vecka 43, 19-23 oktober

Godby

Måndag: Mannagrynsgröt, saftsås och smörgås.

Tisdag: Italiensk gratäng, sallad och fetaost.

Onsdag: Ört- och citronbakad lax, potatis och råkost.

Torsdag: Kassler Hawaii, potatis och sallad.

Fredag: Kycklingsallad, bröd och ost.

Kyrkby och Vikingaåsen

Måndag: Kött- och makaronilåda och sallad.

Tisdag: Paella och sallad.

Onsdag: Stekt koljafilé, potatis, kallsås och sallad.

Torsdag: Schnitzel, paprikasås, strips och sallad

Fredag: Mannagrynsgröt, Borsitjsoppa, mjukt bröd och pålägg.

Mariehamns stads grundskolor

Måndag: Sweat & Sour och ris.

Tisdag: Mannagrynsgröt, saftsoppa, sylt och pålägg.

Onsdag: Lammfärsbiffar, tzatziki, potatis och lingonsylt.

Torsdag: Fisk, sås och potatis.

Fredag: Korvsoppa, ost och bröd. Salladsbuffé alla dagar.

VÄDRET SOM SMS

För aktuell väderprognos skicka:
PROGNOS FÖGLÖ till 173521
Kostnad 60 cent

Tjänsten fungerar även för orter i Finland och Sverige samt för resmål utomlands

nyan.ax

Stora viltbordet
t.o.m. 19/11
19,90
€/person

Båt + buss
Eckerö-Stockholm/
Uppsala t/r
6,70
€/person

Turlista t.o.m. 10/1 2010

Från Eckerö alla dagar 13.30 och 18.30. Fre-mån även 08.30.

Från Grisslehamn alla dagar 10.00 och 15.00. Tors-sön även 20.00.

Med reservation för ändringar.

Stora viltbordet

Res med Eckerö Linjen och njut av vårt populära viltbord med läckerheter som hjort, älg, vildand, rotfrukter, bär och svamp. Ät gott och roa dig – vi bjuder på mer underhållning än någonsin och det händer något alla dagar. Passa även på att fylla korgen med godsaker från vår välsorterade taxfreebutik. Varmt välkommen ombord!

Ny bar – mera nöje!

Alla lördagar förvandlas trivsamma Bistro Byholma på däck 7 till **Bar & Bistro Byholma** med lördagsvärd, trubadurduos och annat smått och gott för dig som gillar att ha skoj!

I **Bar Klubb Kuling** pågår underhållningen som vanligt alla dagar; kryssningsvärdar, dansmusik, frågesport, allsång, liveband och mycket mer!

Missa inte Generationsduellen!

En musiktävling med rafflande sångdueller mellan unga talanger och erfarna seniorer! Du, tillsammans med den tuffa juryn, avgör vem som går vidare till final!

Klubb Kuling följande tisdagar kl. 13.30:
10/11, 24/11 och 8/12 (final).

ECKERÖ LINJEN

Boka hos Ålandsresor Resebyrå, Torggatan 2. Tel. 28 040 eller 28 300
www.eckerolinjen.ax

OBS! Det händer

FREDAG 16.10
NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben
kl 22.00. Dj Hagge.
■ ■ Parks bar kl 22.00.
Rasmus Eriksson.
■ ■ Dinos bar kl 22.00.
Modern Caveman.

LÖRDAG 17.10
DANS

■ ■ Arkipelag restaurangen
kl 23.00. Sunrise.
■ ■ Godby hotell kl 21.00.
Rockabillybandet Terry
O'Connel & His Pilots.
■ ■ Lemland Valborg kl
20.00. Berndt Philström från
Ekenäs.

FÖRELÄSNING

■ ■ Kyrkby högstadieskola
kl 14.30-17.00. Föreläsning
med Janne Holmén. Han
berättar lite om sina egna er-
farenheter kring träningsförbe-
redelser inför viktiga lopp bl.a.
München 2009, motivation och
målsättning, träningsråd för
motionärer och vad motionärer
kan lära sig av elitidrotten.

MUSIK

■ ■ Vårdö bönehus kl
19.00. Tsikovski, Beethoven,
Geminiani, Suk, Franck och
Gardel. Alf Nybo, piano, Erkki
Koponen, violin och Sakari
Kuusi, cello.

NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben
kl 22.00. Dirk Diddlerz.
■ ■ Parks bar kl 22.00.
Rasmus Eriksson.
■ ■ Dinos bar kl 22.00.
Modern Caveman.

MÅNDAG 19.10
NÖJE

■ ■ Arkipelag nattklubben
kl 22.00. Bar-dj.

SEVÄRT
MARIEHAMN

■ ■ Galleri Fäktargubben,
Storagatan 14.

Eva Eriksson utforskar ullens
och ulltovningens möjligheter
i både konst och konsthant-
verk. Pågår till 17 oktober.
Öppet måndag-fredag kl
12-17, lördag 10-14.

■ ■ Galleri Kakelhallen,
Köpmansgatan 11.

"Krim & Krams" - verk av
Johanna Yliportimo, Sanna
Vainionpää, Julle Tainio,
Nea Silavuori, Nunu Ro-
selli, Heidi Reponen, Jarkko
Rantanen, Kari-Petter Kakko,
Anu Halmesmaa, Markku Ha-
anpää och Tonja Goldblatt.
Pågår till 21 november.
Öppet måndag-onsdag,
fredag 10-17, torsdag 10-19
och lördag 11-14.

■ ■ Galleri Skarpans,
Skarpansvägen 27.

"Energi" monotypi och ak-
vareller av Nanna Sjöström.
Pågår till 24 oktober.
Öppet tisdag-fredag kl
11-17, lördagar 11-14.

■ ■ Medimar, Torggatan
10.

Akvareller av Gunni Jansson.
Pågår hela oktober.

Öppet måndag-torsdag kl
8-16, fredag 8-14.

■ ■ Nordens Institut på
Åland, Köpmansg. 4.

Fotoutställning "Tillbaka till
Peipussjön, Prichudie, Revi-
sited, Ryska gammaltroende
i Estland".

■ ■ Sjökvarteret Öster-
hamn.

En levande marin miljö med
båtbyggeri, smide och annat
hantverk jämte museum och
restaurang. Här finns hamn
för traditionella skutor och
tråbåtar med 300 m kaj och
det mesta i serviceväg.
Öppet måndag-fredag kl
9-11.

■ ■ Ålandstrafikens vänt-
sal.

Liten busshistorisk utställning
samt busshistoriska tidningar
från de nordiska länderna att
bläddra i.
Öppet måndag-fredag kl
9-17.

■ ■ Ålands emigrantinsti-
tut Norra Esplanadgatan 5.
Utställning om personliga

emigrantupplevelser i Ame-
rika. Databassökning. Öppet
vardagar kl 12-16.

■ ■ Ålands sjöfartsmu-
seum.

Öppet vardagar kl. 10-16
och helger kl. 12-16.

■ ■ Ålands museum och
Ålands konstmuseum.

"ÅLAND-AMERICA foot-
prints: Warner Sallman,
Phil Fagerholm, Haddon
Sundblom - peddling mes-
sages". De tre konstutövar-
nas produktion visas i ett rikt
urval av både originaltryck
och originalverk. Pågår till 18
oktober.

"Skulpturverkstad för skrot-
/motspelare". Ett projekt
under ledning av konstnär
Kari Niskanen och Annukka
Turakka. Konstnärerna har
tillsammans med åländska
ungdomar skapat skulp-
turer av återvinnings- och
avfallsmaterial. Pågår till 18
oktober.

"Bestiarum Construendum."
Konstnären Alexander Reich-
steins utställning ger besö-
karna oändliga möjligheter
att skapa nytt, om och om
igen! Reichsteins konst är
interaktiv och besökarna gör
utställningen till en ständigt
levande föreställning. Endast
ett begränsat antal besö-
kare kan bygga samtidigt,

så eventuell väntetid kan
förekomma. Utställningen är
reserverad för Lek&Lär grup-
per vardagar kl 10-11. Pågår
till 18 oktober.

Target

"Flygplanshistoria i miniatyr".
Henrik Salminen fick sina
första flygplansbyggsatser i
mitten av 1950-talet. Det blev
upptakten till ett livslångt in-
tresse för flyghistoria. Genom
åren har Salminen färdigställt
ca. 200 modeller men sam-
lingen rymmer även obbyggda
satser, uppskattningsvis över
2.000 sådana. Pågår till 15
november.

Öppet tisdagar och torsda-
gar 10-20, onsdagar och fre-
dagar 10-16, lördag-söndag
kl 12-16. Måndagar stängt.

FINSTRÖM

■ ■ Finströms bibliotek.

"Stockrosor, häckvistar och
stenstoder - bland skogens
konstskatter." Fotoutställning
av Ulla Boman. Pågår till 29
oktober.

Öppet måndag-torsdag kl
12-20.

FÖGLÖ

■ ■ Föglö bibliotek.

"Om livet" akvareller, akryl-
målningar samt lite andra
tekniker av Anne-Mari Torn-
berg. Pågår till 29 oktober.

Öppet måndagar kl 10-13
och kl 16-19, onsdagar 10-
13 och torsdagar kl 18-21.

KÖKAR

■ ■ Kökar bibliotek. An-
namaija Varjonen ställer ut
Kökar-målningar.

Öppet tisdagar 12-14, ons-
dagar 14-19 och torsdagar
10.30-13.30.

LUMPARLAND

■ ■ Lumparlands biblio-
tek.

Utställning av tavlor målade av
amerikalumparlänningen Carl
Ruben Walline äventyrare och
målare utvandrad från Lumpar-
land till Amerika. Pågår till 31
oktober.

Öppet tisdagar kl 16-20 och
onsdagar kl 14-15 och 16-20.
Lördag den 19.9 öppet 13-16.

SUND

■ ■ Sunds bibliotek.

Till minnet av Valny Hedberg
visas en del av hennes böcker
samt hennes folkdräkt.
Öppet måndag och torsdag
kl 17.30-20.30, tisdag 10-16.

VÅRDÖ

■ ■ Strömsgården.

Cathrin Blombergs mormors/
Lisa Blombergs spetsar och
farmors/Valborg Karlssons
frivolité-arbeten.

FYNDA KLÄDER

Vi har ett stort parti kläder som vi säljer ut
till fyndpriser under
fredag och lördag!

FLEECE
S-XXL grå och svart
14,90:-

HOODTRÖJA
S-XXL grå och svart
14,90:-

VINDJACKA

VUXEN S-XXL
BARN 120, 140, 160

29:-
Norm. 46,40:-

TEXTILTRYCKARNA

VÄSTRA UTFARTEN - TEL +358(0)18-15377 - WWW.TEXTILTRYCKARNA.FI

ÖPPET FREDAG 9-16 LÖRDAG 9-14

Foto: PAF

Backholm ny direktör på Paf

■ Johanna Backholm från
Jomala är ny HR-direktör
för Paf. Det står för hu-
man resources och innebär
att hon ska arbeta med
personalfrågor. Backholm
tillträder sin nya tjänst 1
november, men har verkat
på Paf i sju år.

- Inom Paf har jag haft
olika uppdrag, bland annat

som personalassistent, vd-as-
sistent och under det senaste
året som personalchef, säger
hon i ett pressutskick.

Backholm efterträder

Jan-Mikael von Schantz som
tillfälligt stutit på posten.
Han ska nu istället driva olika
specialprojekt inom bolaget,
bland annat ledarskapsträ-
ning. (mt)

**Fimpa också du
med mental träning!**

**Mentaltränare Christoph Treier coachar
med framgång våra Rökstopp-kurser.**

Nu är det din tur! Vi startar en till kurs i år. Som rökfri får du
flerfaldigt förbättrade förutsättningar till längre och friskare liv.
20 minuter efter sista blosset går blodtryck och puls ner på
normal nivå, blodkärlen vidgas. Ett år efteråt har risken för
hjärtinfarkt halverats, osv.

Start/introduktion, den 4 november kl 20 i Handicampen
och coaching 22, 23 och 24 november samt flera uppfölj-
ningsträffar.

Deltagaravgift: 100 euro för medlemmar och 120 euro för
icke medlemmar.

Välkommen och **anmäl dig senast 26 oktober** till
Vårt Hjärtas VL Annette Bergbo, tel 14195, 0457 524 3798,
eller varthjarta@aland.net

Föreningen
Vårt Hjärta

Arrangörer

Ålands
lungskade-
förening

Katarina Gäddnäs
Epost: jan.kronholm@nyan.ax
Telefon: 528 466

kultur

”Miraklens tid är inte förbi.
MATS JOHANSSON, svenska riksdagsledamot, om att Dole drar tillbaka stämningen mot den svenska producenten och regissören bakom dokumentären Bananas.

Bokaktuella Leo Löthman Skriver om odjur i 50-talets Mariehamn

Det blåser och haglar, men ur en båt i sjökvartret stiger röken muntert ur skorstenen. Det är Leo Löthman som sitter i båten och fördriver tiden tills hans nya bok Odjur utkommer om en dryg vecka.

–Det är just fördriva tiden man gör. Det är en hemsk tid innan boken kommer. Jag seglar och försöker sysselsätta mig för att tänka på annat. Man har arbetat intensivt i två, tre år med något. Jag visar aldrig det jag jobbar med för någon och så skall plötsligt barnet födas och pröva sina ben, kanske bli illa behandlat av oförstående människor. Kanske bli hånat och kallat missfoster i tidningarna.

Det är varmt i kajutan. Leo vilar och väntar på att hans seglarkompis skall bli frisk från influensan så de kan ge sig ut på sin traditionella oktobersegling. I den lilla vedkaminen brinner alveden jämnt och fint.

Tragikomiska inslag

Leos nya bok tar avstamp i 50-talets Mariehamn.

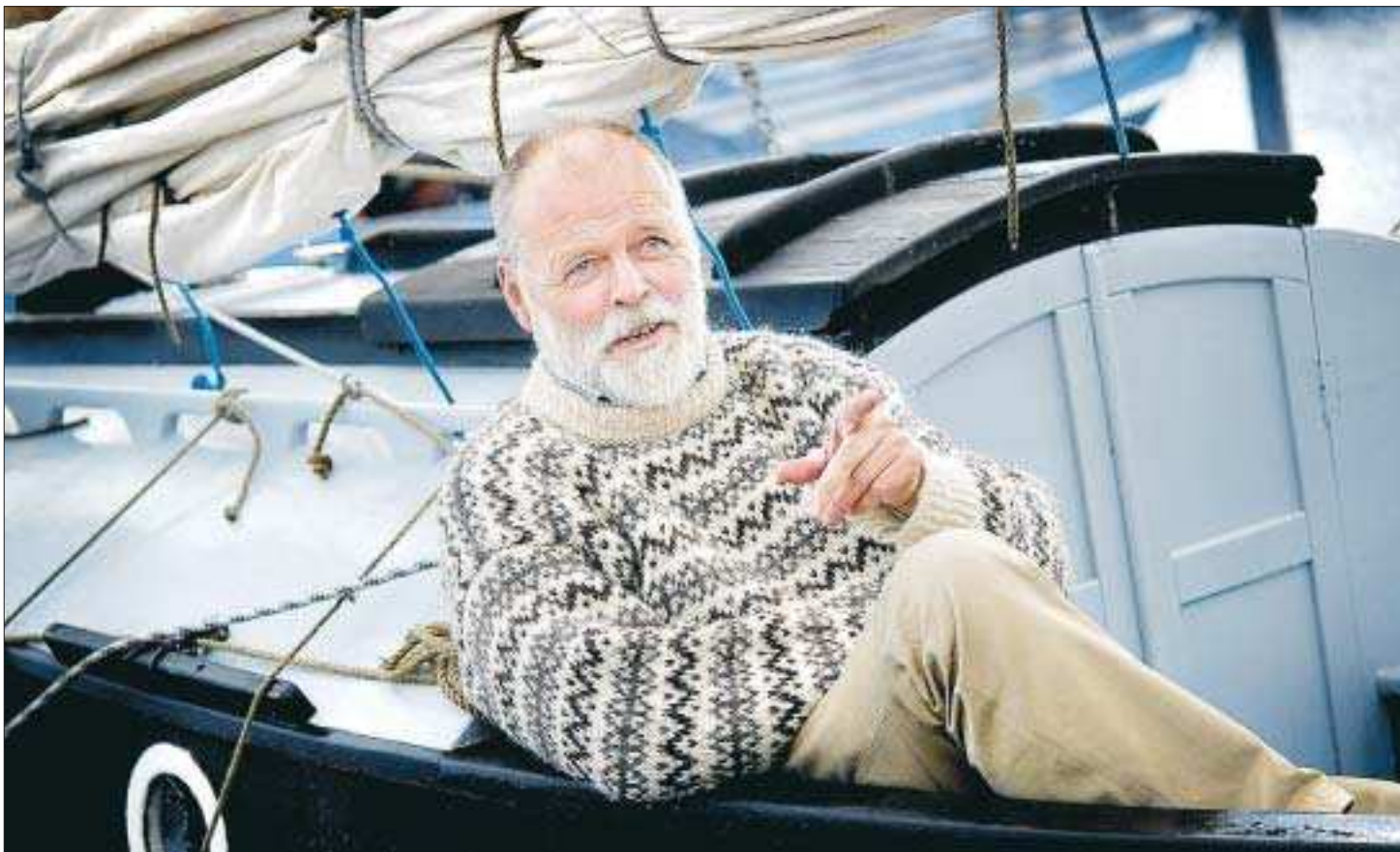
–Den har på många sätt varit jobbig att skriva. Det är i grunden en tragisk berättelse, en kärlekshistoria, men min strävan har varit att den ändå inte skall bli mörk för läsaren. Berättaren, huvudpersonen har inte låtit sig nedslås av sitt tragiska öde. Han har inte blivit bitter. Boken har många tragikomiska inslag och ett visst hopp i sin grundton.

Leo Löthmans förra bok Isnätter baserade sig på faktiska händelser. Det var ett litet kamarspel, men en verkligt mörk historia. Den här boken säger han att är annorlunda.

–Det är fler människor med och den är mer episk. Jag försöker ta grepp om skeenden på Åland under en längre tidsperiod, egentligen fem decennier, från 50-talet fram till idag. Förhållandet till verkligheten är också ett helt annat, jag försöker inte komma lika nära.

Odjur i idyllen

Det är en spännande tid, Åland öppnar sig, nya impulser, ny musik strömmar in.

Väntar på bokutgivning. Författaren Leo Löthman fördriver tiden med båtliv medan han väntar på att den nya boken skall komma från tryckeriet. Foto: JONAS EDSVIK

–Mitt 50-tal har pockat på att få skildras. 50-talet är det första årtiondet som jag har minnen från. Det är en fantastisk tid. Öperspektivet är intressant, man börjar ana att det finns något bortom horisonterna och detta något söker sig allt närmare Åland och invaderar oss. Det kommer allt mer sånt som liknar odjur in i samhället.

–Huvudpersonen i boken betraktas av många som ett odjur och delvis också av sig själv, men det finns värre sorters odjur... Odjur har fått vara symbol för vissa företeelser som trängde sig in på Åland och den idyll vi hade fått leva i.

Leo berättar att när han skriver går han helt upp i arbetet.

–Jag måste nog lära mig lite nya arbetsmetoder. När jag skriver glömmar jag att äta, sova och motionera. Jag går helt enkelt för mycket upp i

mitt skrivandet. Det är förtju-sande, men det har sitt pris. Det sänker motståndskraften och det har jag fått känna på.

Tre lunginflammationer kostade den nya boken.

Envis brottare

–När jag är i en skrivperiod stiger jag ofta upp mycket tidigt, runt fyra, fem på morgonen. Jag sätter mig i skrivstugan och så sitter jag där. Så ser mitt liv ut. Jag skriver, går och äter, sätter mig att skriva igen och gör det så länge jag orkar. Jag går och lägger mig när jag inte orkar mer och sen stiger jag upp och

fortsätter att skriva. Jag är en riktig periodare, allt förfaller. Huset och båten blir illa skötta. Jag bara skriver.

–Jag har funderat på det där vad inspirationens väsen är. Jag har inte alls den förmånen att jag får vara inspirerad, utan jag sitter och brottas med mitt manuskript. Nu har jag kommit på att det är väl just det som är min inspiration, att jag inte ger mig i den brottningen, att fast jag är i underläge så ger jag mig inte utan fortsätter dygn efter dygn och månad efter månad.

Nu har han i alla fall tid att sitta i båten, men inte så myck-

et. Han börjar redan vara rätt uppbokad med framträdanden i samband med bokutgivningen.

Underbar vila

Tjusningen med båtlivet har förändrats under åren.

–Förr var det spänning och strapatser. Nuförtiden så tycker jag det är en underbar vila. Jag seglar allt kortare sträckor, ligger allt mer i kajutan och läser. Jag gör små promenader runt öarna, fiskar lite och sommartid kan man ju simma. Men vilan är den största tjusningen.

KATARINA GÄDDNÄS
katarina.gaddnas@nyan.ax

Rockbandet Oneflower Tribes

basist **Bo Söderlund** besökte i går Åland 24s studio. Bo har också gjort en animerad musikvideo till bandets låt Champagne Fountain som visades på Åland 24. Den som missade inslaget kan se den på hemsidan www.24.ax.

Åland 24 lottar ut en skiva med Oneflower Tribe. För att delta i utlottningen räcker det med att skicka ett mail till redaktion@aland24.ax □

Paneldiskussionen om Joel Pettersson

som inhiberades i augusti ordnas i stället den 9 november, samma kväll som Kura skymning, kl 19.00. Medverkande i panelen är **Barbro Eriksson, Ralf Svenblad, Jonnie Listerby** och **Lars Huldén**. Över 270 personer var med på sommarens Joel-vandringar vilket var långt mer än vad biblioteks- och kulturnämnden i Lemland väntat. □

En ny gala för scenkonsten

i Finland ordnas för första gången i vinter. Thaliagalan som skall prisbelöna teaterbranschens framstående aktörer hålls söndag 7 februari 2010 på Finlands Nationalteater i Helsingfors. På galan belönas teaterbranschens framstående artister och produktioner från det föregående året. Galan kommer i fortsättningen att bli ett årligt återkommande evenemang.

Republikens president **Tarja Halonen** är Thaliagalans beskyddare. □

Nyankortet sätter guldkant på tillvaron

Nyankortet
-sätter guldkant på tillvaron
2009

Vinn fribiljetter till UNGA BAND 2009

lördag 24.10

i Idrottsgården i Mariehamn
Insläppet börjar kl 17.00.

Första bandet uppträder
kl 18.00.

**Messa
och vinn**

Svara på följande fråga:
Vilket band uppträder inte
lördagen 24.10?

- 1) Pålly Äster
- x) Kiss
- 2) Exist to Exit

Messa: RÖSTA UNGA 2
till 173521 om du tror att
alternativ 2 är rätt.
Kostnad 0,60 euro.

Senast måndagen den
19 oktober kl 16.00
vill vi ha ditt mess.

Taubekonsert

Välkommen på Fem
Taubeascos premiär
på Åland i Godbyhallen
den 24.10 kl. 18.00!

Programmet avslutas
med dans. Välkomna alla
Ålandsvänner.

Wirrans buffé är framdukad
hela kvällen.

Biljetter säljs vid ingången.
Förköp på Erik Mattsson
och Nya Åland.

Vill du också ta del av förmåner och erbjudanden?
Du får hem Nyan-kortet när du tecknar en fortlöpande prenumeration. Information och aktuella erbjudanden på www.nyan.ax/nyankortet

Nya Åland

ÅLANDS KULTURSTIFTELSE r.s

Höstens offentliga föreläsning hålls av
professorn och ambassadören
KRISTER WAHLBÄCK
under rubriken

*Några synpunkter på Åland från
svensk horisont från Krimkriget
till andra världskriget.*

Föreläsningen hålls torsdagen den 22 oktober 2009
kl. 19 i Ålands hotell- och restaurangskola, auditoriet,
och är öppen för allmänheten.
Välkomna!

Krister Wahlbäck har en lång karriär som forskare och diplomat. Hans doktorsavhandling om Finlandsfrågan i Sveriges politik 1937-1940 berör i hög grad Åland och den då aktuella Stockholmsplanen om befästningar på Åland. Också därefter har han intresserat sig för Ålands internationella status.

Vid samma tillfälle tillkännages årets stipendier
och understöd ur stiftelsens fonder.

Inglasad trappa upp. Vid Strandgatan kommer en av trapporna att komma upp från garaget. Trappingången ska bli inglasad och upplyst, i stil med den framför Nyfahlers parkerings-ingång. Den stora kuben rymmer luftintag till garagets ventilation.

In och ut mot Styrmansgatan. Trafiken i garaget ska bli enkelriktad och en ny port har byggts under biblioteket. Här blir både infart och utfart. Där Örjan Eriksson står kommer en refug att byggas.

Snart klart. Enligt planen ska Strandgatan öppnas för biltrafik igen i början av november. Innan asfaltering läggs en tryckut-jämnande betongplatta på vägen, så att tunga långträdare säkert ska kunna köra på garagets tak.

3.000 nya kvadratmeter under mark för våra bilar

Senast till lucia, den 13 december, ska Mariehamns nya underjordiska parkering Miramargaraget slå upp de nya portarna under stadsbiblioteket. Nya Åland fick en guidad rundtur bland hisschakt, dynamisk belysning och arkitektdesignade pelare.

Huvudentreprenören Bygg ab:s vd Örjan Eriksson möter oss på parkeringen bakom stadsbiblioteket.

Här kommer det nya Miramargaraget infart och utfart att ligga. Filerna ska skiljas åt med refuger och ledas ut till den befintliga t-korsningen ut till Styrmansgatan.

Ingen ny rondell?

–Nej. Men precis här vid vägen kommer det att stå en elektronisk skylt som berätta hur många lediga platser det finns just då i parkeringshuset, så att onödigt trafik kan undvikas, säger Örjan Eriksson.

Renoverade som tack

Vi går genom en av de två portarna, in i det gamla parkeringsutrymmet under biblioteket.

–Vi har totalrenoverat här också, lite som en gentjänst till bibliotekspersonalen eftersom de har varit tvungna att parkera

runtom i stan medan vi har hållit på här, berättar Örjan Eriksson, medan vi går vidare in i nybygget.

I taket sitter kilometervis med rör. Det är en nyinstallerat sprinklersystem. Detektorer som reagerar på värme finns i hela garaget.

Mellan sprinklerrören hänger lampor, runda ovanför körbanorna och rektangulära ovanför själva parkeringsfickorna.

Tänder och släcker

–Det är dynamisk belysning som är relativt nytt på Åland. När ingen rör sig i garaget på dagtid sjunker belysningen till 80 procent och nattetid tänds och släcks lamporna med rörelsevakt. Den dynamiska belysningen ska spara in 40 procent av elen som förbrukas per dygn, säger Örjan Eriksson.

Körbanorna, som löper som längs ett stort u mellan de grova pelarna, är enkelriktade och parkeringsfickorna är vinklade i linje med körriktningen.

–Tanken med de vinklade parkeringsfickorna är att parkeringen ska gå så enkelt som möjligt. Därtill är pelarna placerade så att det ska gå att öppna dörrar både fram och bak i bilen utan problem, säger Örjan Eriksson, medan han ivrigt gestikulerande visar oss runt mellan stolparna.

Förberett för fler

Det är p-skiva som gäller för privatpersoner i Miramargaraget, men företag kommer även att ges möjlighet att friköpa platser.

–Det här är ju ett steg 1 gällande underjordiska garage i Mariehamn. Men vi har före-

Specialbelysning visar vägen. Runda lampor lyser upp körbanorna, medan de rektangulära lamporna visar var parkeringsrutorna finns i det nya Miramargaraget. Det är därtill så kallad dynamisk belysning som ska minska elåtgången väsentligt, enligt Bygg ab:s vd Örjan Eriksson.

berett i väggarna för en eventuell etapp 2, mot Alandica, och etapp 3, under bussplan, samt för ett eventuellt garage under Ålandsbanken, säger Örjan Eriksson.

Vitt och grått är färgerna som dominerar i garaget. Grått uppåt och vitt neråt på pelarna och tvärtom på väggarna.

–Det var arkitektens förslag att vända på färgerna. Vi förstod inte alls varför, men sedan såg vi resultatet. Pelarna syns helt enkelt bättre så här, säger Örjan Eriksson.

En hiss

Totalt kommer det att finnas två vanliga utgångar plus tre nödutgångar från garaget. En trappa, med inglasad öppning, kommer upp framför stadsbiblioteket och i södra änden av garaget finns en till trappa samt en hiss.

Just nu pågår återuppbyggnaden av Strandgatan samt installation av sprinklersystem och ventilationen.

Och i södra änden byggs ett nio meter högt hisschakt. Det

ska inhysa hissen och trappan upp bredvid Alandica.

–Det blir som ett litet konstverk som kommer att belysas kvällstid, säger Örjan Eriksson, och berättar ingående om det avancerade arbetet med att gjuta något som är fyrkantigt på insidan och rundat på utsidan.

Strandgatan i november

Nästa vecka är det dags för taklagsöl och enligt planen ska garaget stå klart senast till lucia i år. Strandgatan räknar man med att asfaltera om två veckor och strax därefter öppna för biltrafik.

Har ni stött på några överraskningar eller hinder under byggtiden?

–Det var väl själva marken på byggplatsen i så fall. Vi befinner oss mitt mellan gammal sjöbotten och fast land. När det är torrt är silten hård som berget och när den blir våt så blir den väldigt mjuk, säger Örjan Eriksson.

ANNA BJÖRKROOS
anna.bjorkroos@nyan.ax
tfn 528 463

Väg byggdes för Wells flygel

■ Lite kurios med anledning av bygget av Miramargaraget:

När den kände svenske pianisten Robert Wells skulle uppträda i Alandica i april fick man bygga en speciell

väg, över byggplatsen, fram till kk-husets bakkörr så att hans flygel skulle få en säker transport ända fram.

–Men vi har ju själva haft nytta av vägen efteråt, säger Örjan Eriksson på Bygg ab.

Vägen ut. Tre nödutgångar, två trappor och en hiss finns för fotgängare i Miramargaraget. Ska du till stadsbiblioteket eller Alandica måste du gå utomhus några meter.

Många ledningar. På området där garagets byggts gick i princip alla ledningar och rör som finns i en stad. 1,5 månad av byggtiden har bara ägnats åt att flytta el, vatten och avlopp, fiberkabel, fjärrvärme, kraftström och telefonkablar.

Upplyst torn. Uppgången vid Alandica blir flera meter hög och rymmer både hiss och trappa. Petrus Gustafsson och hans kollegor arbetar som bäst på det tornliknande trapphuset som beskrivs som "ett litet konstverk".

Fakta/Miramargaraget i siffror

- Det underjordiska Miramargaragets yta är 3.000 kvadratmeter och rymmer cirka 130 parkeringsplatser.
- Totalt har 1.500 kubikmeter, cirka 3.450 ton, betong används under byggtiden. Plus 15.000 kvadratmeter armeringsnät, som tillsammans väger cirka 120 ton.
- 120 långträdare med be-

- tongelement, som tillsammans väger 3.600 ton, har körts till garagebygget.
- 370 pålar slogs ner i marken. Deras gemensamma längd motsvarar cirka 2 kilometer.
- Byggtiden är 11 månader. Just nu arbetar fyra personer på bygget. Som mest har 15 personer varit på plats.

- Beräknad totalkostnad för bygget är 4,5 miljoner. Enligt vd Örjan Eriksson håller budgeten.
- Strandgatan beräknas vara öppen för biltrafik igen i början av november.
- Miramargaraget ska öppnas till Lucia, den 13 december 2009.
- Källa:** Bygg ab

Äntligen

FREDAG

TITTES TRÄDGÅRD

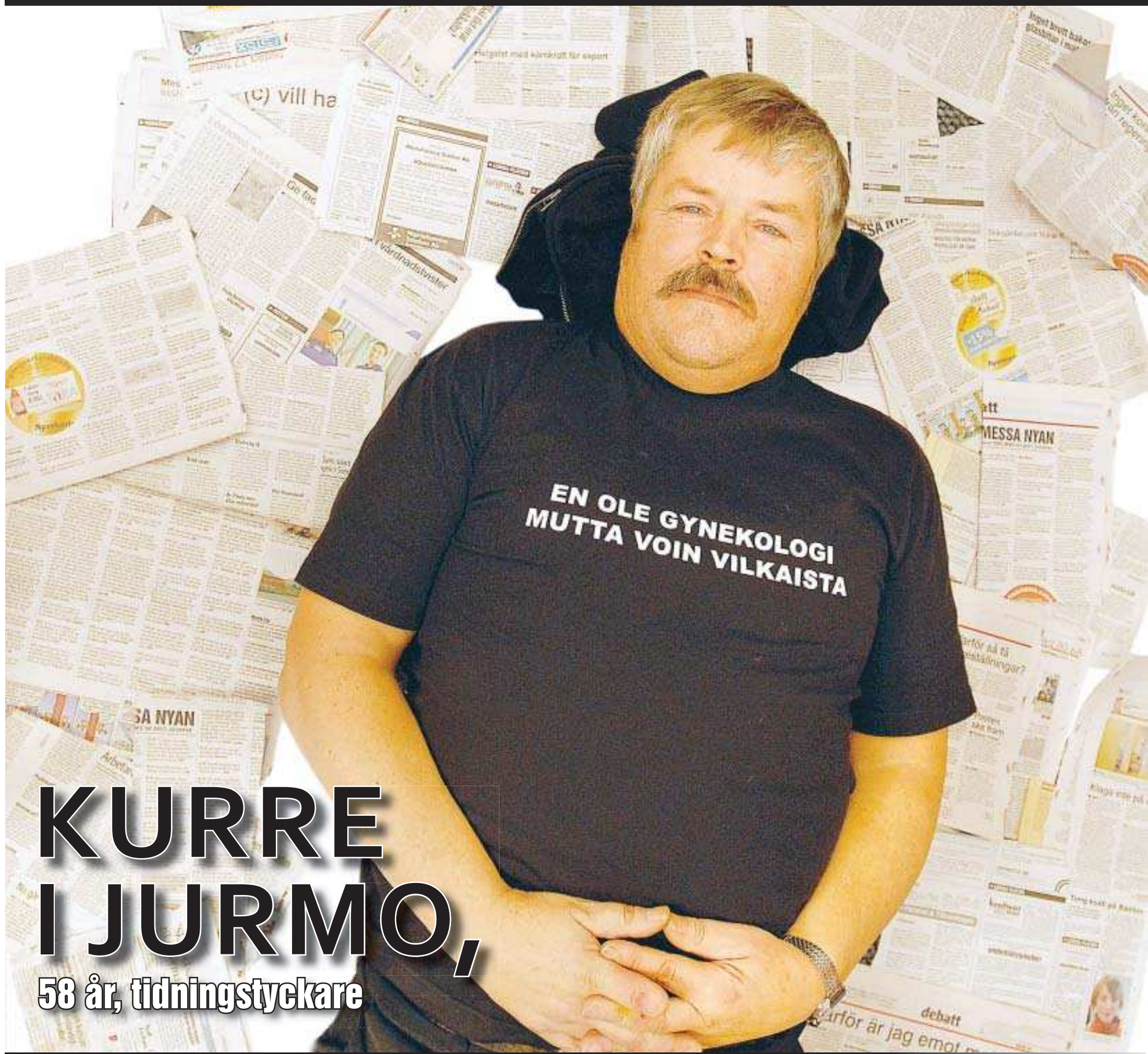
VIN & MAT

KRÖNIKA

FRÅGELÅDAN

SERIER

NÖJE

KURRE I JURMO, 58 år, tidningstäckare

ÄNTLIGEN FREDAG TIPSAR

Lyssnar på: Soundtracket till filmen *I'm not there*. Fina **Bob Dylan**-covers av bland andra Sonic Youth, Cat Power, Yo La Tengo, och Antony & The Johnsons.

För övrigt... spelas dubstep-och reggaerytmer på Bönan på lördag. Ya man!

Tanja Lönnqvist, reporter.

Läser: **Tony Parsons** roman *Saker vi kunde berättat*, en lätt förklädd beskrivning av livet på tidningen *New Musical Express* 1977.

För övrigt... gjorde **Burt Lancaster** någonsin en dålig film? Avslöjad (*The Swimmer*) från 1968 rekommenderas. Men läs inte baksidestexten på den svenska utgåvan, för där avslöjas slutet.

Patrik Dahlblom, reporter.

Lyssnar på: *The Oneflower Tribe*. Trodde inte att åländsk musik kunde låta så här. För tankarna till favoriter som *Sixteen Horsepower* och *Jon Spencer Blues Explosion*. Fantastiskt!

För övrigt... hinner jag kanske igenom alla säsonger av *The L Word* innan familjen kommer hem i helgen om jag håller det här tempot. Sen är det no more dvd-boxar för min del.

Lisa Bergqvist, Åland 24.

Lyssnar på: *Dave Matthews Band* och låten "Digging a ditch". –Skönt höstlig låt som minner om min högskoletid och de många samtal om musik.

För övrigt... är det väl ingen som lär sakna **Micke Nilsson** i svenska landslaget.

Malin Tillström, nyhetschef.

KRÖNIKA

Det luktar sprit på arbetsplatsen

Det står en aldrig tidigare känd stank – någon skulle kanske säga doft – av sprit på våra arbetsplatser.

Ätminstone här i Sverige.

Aldrig någonsin har det luktat mera sprit på Dagens Industri än nu. Alla luktar sprit.

Alla som varit på toaletten.

Tidigare skulle de som kom från toaletten och luktrade sprit ha kallats till personalchefen för att få en varning, alternativt tvingats uppsöka närmaste Betty Fordklinik för vård.

Nu ler alla bara.

Alla är glada för att alla luktar sprit. Alltså inte sprituppluppet glada, utan glada på det där nöjda sättet. Glada för att alla gör som de ska.

Spritar.

Det är det vi gör på toaletterna på Dagens Industri. Vi spritar för att hålla de farliga bobborna borta. Ingen vill få grissjukan och därför spritar vi händerna med sprit ur en flaska som det står 85 på. Såna flaskor verkar finnas på varenda arbetsplats.

Först kändes det lite kladdigt men så småningom vande man sig och idag känner man sig inte riktigt ren om man inte spritat.

Och de som eventuellt har problem med spriten kan känna sig lugna; alla luktar sprit och och missbrukarna behöver inte äta starka pastiller eller gurgla med vad de nu brukar gurgla.

Företaget som tillverkar smörjan går för högtryck när hela det ångsliga Sverige ska gnida in händerna med sprit. Apoteket som säljer 85-orna försöker för döva öron säga att man också kan sköta sin handhygien på det gamla sättet, alltså med tvål och vatten.

Och allt som har med handsprit att göra får stora rubriker. För några veckor sedan var det nyheten om sjuk-sköterskan som fattade eld som var dagens stora grej. Det var en sjuksköterska på ett äldreboende i Vittangi, en för mänskligheten okänd ort några mil öster om Kiruna som började brinna. Hon hade spritat händerna, klappat en hund, rört en patient med syntetbyxor och fattade eld när hon sedan kom åt en metallvagn.

Hon brann med en blå låga men kunde själv släcka elden och skadades inte.

I Östersund stoppade handspriten en hel buss. Busschauffören hade spritat händerna och klivit in i sin buss för att köra sitt pass. Då reagerade alkoholåset och vägrade starta motorn. Bussen blev stående och Stadsbussarna i Östersund uppmanar nu sina chaufförer att tvätta händerna på det där gammaldags sättet, alltså med tvål och vatten.

Tvål och vatten!

Det låter ju nästan patetiskt ålderdomligt. Åt Skansenhållet.

Hur ska det gå sen, efter att grissjukan kämpats ned, när arbetsgivarna inte längre köper in 85-or och vi måste använda oss av rengöringsmedel som känns som från stenåldern?

Kommer vi någonsin att kunna känna oss rena om händerna?

Börjar vi köpa hem den dyra 85-spriten?

Har en ny marknad skapats?

PS. Idag är det väl många som är lite trötta efter gårdagens firande. För du tog väl i lite extra under Handtvättingens dag?

Mosse
wallén

NÖJE TESTAR:

Smaskig spagettiglass

Visst är det okonventionellt med ett glasstest mitt i smällkalla oktober, men på Gelateria Gattopardo i Mariehamn Strandnäs kan man äta glass året runt och då måste den testas. Och när vi ändå är i frossartagen trycker vi i oss lite godis också.

Nöjes expertpanel består av **Jonathan Korsman, Pernilla Hägglund** och **Simone Gällroos**, alla studerande på hotell- och restauranglinjen.

Test nummer ett blir ett axplock ur italienska glassbaren Gelateria Gattopardos färgglada glassdisk. Så här tyckte panelen:

Neri spagettiglass

Spagettiformad chokladglass med vitchokladtrössel, hallonsirap och valnötter.

+ Finurlig och cool idé. Fin färgkombination och nötterna passar till. Hallonsirapen är fin som utsmyckning men är lite för sur för att passa till chokladen. Annars jättegod.

– Den ser lite råddig och oaptitlig ut på menybilden.

”Speciellt den gröna spagettiglassen ser ut som en spy eller tecknat snor, säger Pernilla.”

Snögubben

Vaniljglass i form av en snögubbe, med godis som knappar och ett kex som hatt.

+ God och äkta vaniljsmak. Konsistensen är krämig och härlig. Kexen och godisen behövs för variationen. Charmig och gullig. Fint att kokosen ser ut som snöflingor.

– Den är så fin att det är synd att äta upp den, tycker Simone.

”Man kunde ha haft en annan smak på huvudet och strösslet smakade inte så mycket.”

Kiwi

Blandad glass toppad med grädde, kiwisirap och färsk kiwi. Smyskad med ananasblad.

+ Kiwisorbén och sirapen är godast. Den osötade grädden är ett bra komplement. Fruk-

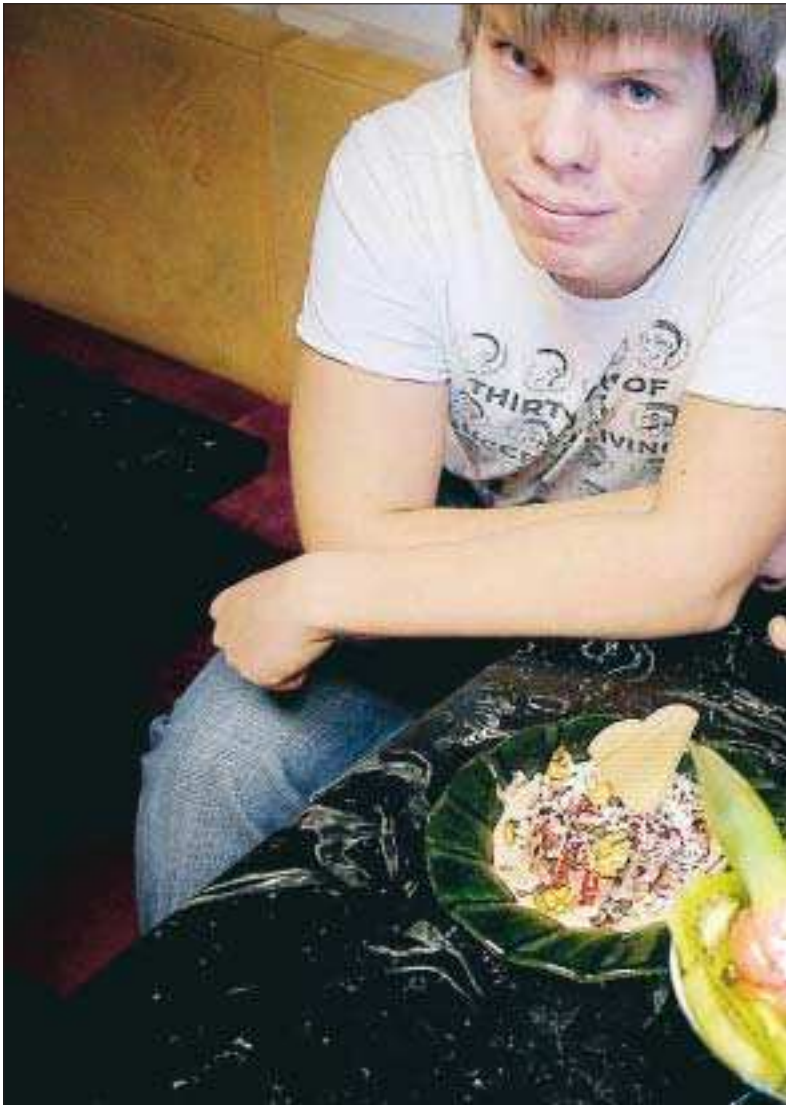
ten är fräsch och inte för mjuk. Den luktar tropiskt och otroligt fräscht. Härliga färger och häftig utformning.

– Men ananasbladen ser nästan ut som purjolök, tycker Pernilla.

”Panelen är oeniga om de övriga smakerna. Jonathan tycker att hallonglassen är för syrlig och Simone tycker att vaniljen med jordgubbe i är för söt.”

TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Foto: JONAS EDSVIK
jonas.edsvik@nyan.ax
tfn 528 471

Glossfrossa. Jonathan Korsman, Simone Gällroos och Pernilla Hägg

GODISTEST

Smaskens. Enligt testpanelen är gammaldagslakritsen perfekt medan sockervadden smakar som gummileksaker.

Vrålåk. 3500 kilo väger Elvis Häggbloms bil som innehåller fyra 15 tums basar.

Foto: PRIVAT

Elvis bil låter näst mest i världen

■ **Elvis Häggblom** från Geta kom tvåa i årets VM-tävlingar i att spela så högt ljud i bilen som möjligt. 174,5 decibel uppnådde han på tävlingen som ägde rum i Hamburg i Tyskland.

–Det är vansinnigt, man skulle tvärdö om man satt i bilen, säger Elvis.

Sin första bilstereo byggde han som tolvåring på en vagn bak på sin mammas cykel. 1994 deltog han i sin första tävling, utan att ens ha eget körkort. Årets VM var tänkt att bli slutet på hans karriär.

–Men nu när jag kom tvåa är jag ju sugen på guldet, säger han.

och läcker lakrits

glund är nöjes glass- och godisexperter.

På nya godisbutik Pallervanten Söt & Sak på Norragatan finns allt från gigantiska sega råttor till gammeldags hårda karameller. Panelen valde ut något för alla smaker och satte igång med det hårda jobbet att proväta.

Sockervadd

+ Fint, ser ut som hår. Inte lika klabbigt som sockervadden man köper på tivoli.
- Massor av E-ämnen. Smakar gummi och konserveringsmedel.

”Som när man tugade på leksaker när man var liten, säger Pernilla.”

Darking 70% choklad

+ Chokladen runt om är god.
- Vuxengodis, tankarna går till mormors godisskålar. Innehåller hårda smulor som lämnar en äcklig eftersmak. Ser ut att ha legat för länge i skåpet. Väldigt mäktigt.
”Inget man bjuder åt barnen på Halloween, anser panelen.”

Pandas gammeldags lakrits

+ Söt förpackning. Supergod och lagom mjuk konsistens.
- Mättande, man orkar inte äta så mycket som man skulle vilja.

Modern Cavemen spelar på Åland i helgen.

Foto: PRIVAT

Rockande grottmänniskor på Dinos

■ På fredag och lördag spelar svenska bandet Modern Cavemen på Dino's Bar & Grill.
Under året har deras musik hörts på utländska webbradiostationer och på bland

annat P3 Rockster och Mix Megapol.
- Det ska bli jättekul att komma till Åland, det är ett helt nytt område för oss, säger **Johan Sandqvist**, sångare och låtskrivare i Modern Cavemen.

FRÅGELÅDAN

Dagens gäst i Frågelådan, Julia Mattsson, 15 år, går i Kyrkby högstadieskola årskurs nio.

Vem skulle du vilja ge en spark i arset, och varför?

- Ida Eriksson, för att hon är så seg ibland. Haha!

Vad var du rädd för när du var liten?

- Jultomten, vem var inte rädd för gamla gubbar med stor mage och gråvitt hår i ansiktet?

Vad skulle du göra om du var osynlig för en dag?

- Det skulle vara kul. Antagligen springa om-

kring och störa folk. Typ släcka lampor och göra annat bus.

Vilket djur skulle du allra minst vilja vara?

- Fästing, eller höna. De har inga hjärnor.

Vad är det klanstigaste du har gjort?

- Jag är alltid lite klanstig. Jag gör bort mig lite nu och då, men det är bara kul.

Vilken bok läste du sist?

- Det var nog Pojken som kallades Det. Den var riktigt bra.

Vad är ditt förhållande till grävmaskiner?

- Ingenting speciellt. Min inställning till grävmaskiner är ganska neutral.

Du hittar en väska med 100.000 euro, vad gör du?

- Först skulle jag åk ut och resa. Sedan skulle jag bjuda Ida på glass.

Vilken film lämpar sig bäst för en myskväll?

- Jag vet inte någon speciell, men någon form av skräckfilm. Jag älskar skräckfilmer!

Har du några allergier?

- Jag är allergisk mot skolan, tråkiga dagar då man inte hittar på något kul och så vidare.

TEXT & FOTO:
IDA ERIKSSON (PRAO)

ROCKY

HÄLGE

Parkour på tv

■ Kolla in inslaget från mediskursen i Parkour på www.aland24.ax!

Nöje skrev för några veckor sedan om Parkourkillarna som genom volter och hopp tar sig runt i stadsmiljö. Inslaget heter "De övervinner alla hinder".

KURT HOLMBERG, 58 ÅR, TIDNINGSTYCKARE

Foto: ERKKI SANTAMALA

Så här kan det låta när Kurre tar till orda i en messpalt: –LESSAMT är också att regeringsmedlemmar inte vet skillnad på en postlåda och ett koarsle, för jag har inte fått utlovade svar på mina frågor per brev. Kurre må använda signatur, men alla vet vem han är. –Jag har aldrig haft någon orsak att gömma något, och jag står för varje ord jag säger. Man måste leva sitt liv så att man kan se sig själv i spegeln på morgonen. Ändå tycker han att de åländska messpalterna skall få vara som de är. –Det är bra, till exempel på arbetsplatser där folk blir mobbade. Det finns mycket oegentligheter som inte kommer fram om folk inte får messa anonymt.

Han demonstrerar i Helsingfors när jag ringer för att boka intervjun. BB-mottagningen i hans barn-domstrakter är nedläggningsshotad och folk som vill rädda den har samlats vid riksdagshuset. När vi träffas några dagar senare har han fått in en insändare i tidningen Västra Nyland. –Jag har skrivit många insändare till Husis också, som jag inte fått in. Varför? För att de är samhällsfarliga, sägs det. Men de inskränker på yttrandefriheten, och det är nog samhällsfarligt. Kurre kan inte riktigt förklara varifrån skrivklådan kom mitt i allt, men nu har han inte bara en utan två böcker på gång. En skall handla om hans karriär som långtradarchaufför, den andra om hans väg genom livet i största allmänhet.

Han har stor erfarenhet av förhållanden och hur de kan gå åt skogen. Delvis beror det på hans yrkesval, med långa långtradarturer eller arbetspass på kryssningsfärjor. –Det blev litet si och så med hemmanärvaron. Kanske det är därför det har blivit fem barn fördelade på fyra mammor. Men jag har bra kontakt med dem allihop. Kurres kärleksminnen skulle lätt fylla en bok. Han har sådan distans till det mesta att både han och jag

–En människa som inte har åsikter är ingen människa, egentligen. Så filosofiskt förklarar Kurre Holmberg varför han blivit kändis på våra insändarsidor. Och på hans t-skjorta står det: –Jag är inte gynekolog, men jag kan ta mig en titt. Nu går Kurre i Jurmo på skrivarkurs med helsingforsdamer och filar på sina frispråkiga memoarer.

skrattar när han talar om sådant som säkert var plågsamt när det hände. Och så säger han: –Det där behöver man kanske inte skriva i tidningen. Nej, förstås inte. Han har gått på skrivarkurs i Helsingfors. –Om man skriver i romanform kan man ljuga litet, har jag lärt mig. Det kan vara bra. Det har till exempel funnits en del svärmödrar som inte varit så goda att tas med, sådana som haft förmågan att se igenom mig bättre än sina kärlekskranka döttrar. Att **Jörn Donner** är en litterär förebild förvånar inte. Kvinnorna på skrivarkursen såg förskräckta ut när han föreslog att de skulle bjuda in Donner som gästföreläsare. De hade bokat **Birgitta Boucht** och **Märta Tikkanen**. –Men **Claes Andersson** gick de med på. Han är ju litet velourtyp.

Kurre växte upp i en jordbrukarfamilj i Ekenäs. Han funderade på att ta över gården, men när den såldes blev han långtradarchaufför i stället. Då var han 18 år. Ingen frågade efter hans lastbilskort och tur var det – han hade ju bara ett vanligt körkort. –När ägarens son fyllde 20 år bjöd han oss på lastbilskortet. Två veckor senare frågade polisen efter kortet i Stockholm. Då körde Kurre lastbilsresårer till Scania och Volvos fabriker i Sverige. –Om man kom till Volvos fabrik i en Scania fick man vänta medan Volvoförare körde direkt till lossningsområdet. På Scania var det tvärtom. Och om man körde Sisu behövde man inte vänta någonstans.

Han gick på mentalvårdarkurs och jobbade ett tag på Ekåsen i Ekenäs. –Men sedan måste jag ut på vägarna igen, frihetskänslan sög tag i mig. Och jag körde till Tyskland, Belgien... Han talar om långtradarförare som om de vore vår tids cowboys. Men det var före färdskrivarnas, hastighetsregulatorernas och mobiltelefonernas tid. –Då kunde man själv bestämma hur mycket man skulle tjäna och hur fort man skulle komma fram, till exempel om det kom in några trevliga damer i bilden. Nu skall man bara flytta lasten i den takt som firmorna vill. Om de som bestämt att det skall vara fartregulator i bilarna själva fick sådana installerade i sina Mercedes skulle de inte vara länge kvar. Arbetstidslagstiftningen ger han inte mycket för. –Om man är på väg till Helsingfors norrifrån så kan man få stanna i Nurmijärvi fast det bara är 15-20 minuters resa kvar. Kurre låter som en bilskolelärare när han lägger ut texten om förare som inte kan gruppera, glömmar att blinka eller inte tittar i backspegeln tillräckligt ofta. En långtradartur genom Sverige höll på att sluta illa när han upptäckte att bromsarna på det fullastade släpet var slut. Efter en lång nerförsbacke där bromsarna tog så dåligt att han tvingades köra mot rött ljus i en korsning åkte han till polisen och bad dem utfärda ett körförbud. Poliserna blev förvånade och Kurres uppdragsgivare var allt annat än glad. –Men man skall vara herre över sitt fordon i alla situationer.

Jurmobo blev han på 80-talet. När ett förhållande tog slut såg han sig om efter jobb och bostad på annat håll och hamnade på Nymans fisk. Sedan fortsatte han till Brändö lax, innan han blev chaufför på Röde orm. Och sedan blev han sjöman. Först var det ett inhoppjobb som spritkalle, sedan blev han taxfreeförsäljare. Från 1994 fram till 2001 satt han i Rosellas taxfreeshop. –Jag talar flytande finska så alla finska pensionärer som kryssade från fastlandet ville bara prata med mig. Jag kunde ha långa köer medan andra säljare satt med tomma kassor. Kanske berodde det på att Kurre sällan eller aldrig drog ett kryss på biljetten när folk köpte sina ransoner. –Det är inte min sprit, jag bara tar betalt för den, resonerade jag. Ryggen tog mycket stryk, så 2001 blev han sjukpensionär, men en aktiv sådan. Han kör fortfarande turistbussar då och då, och nu går han en grundkurs i juridik vid högskolan på Åland. –Den är så intressant att man inte nickar till. Men det var min morsa som lärde mig vad som är rätt och fel, och att man skall hålla det som man lovar. **Att ställa upp** för folk kan leda till problem, det vet Kurre. Nu är han inne på ett skuldsaneringsprogram. Han berättar att han använde sina egna kreditkort för att betala en uppdragsgivares utgifter när han körde långtradare. Överenskommelsen var att Kurre skulle få ersättning i efterhand. Men av olika orsaker gick det inte så. –Nu skulle jag inte ens kunna få

Fakta/Kurre Holmberg

Namn: Kurt Henry Holmberg.
Född: I Ekenäs 1951.
Bor: i Brändö Jurmo.
Gör: Pensionerad chaufför.
Familj: Barnen **Majken Karlström**, 19, och **Tim Karlström**, 17, båda brändöbor, **Sabina Holmström**, 31, och **Roger Holmberg**, 27, i Karis och **Tanja Liljeqvist**, 32, i Ekenäs.
Kan: Jordbruk, chaufförsjobb, "ja, bilar överhuvudtaget".
Vill: Slutföra boken om sitt liv.

ett mobiltelefonabonnemang om det inte vore för goda vänner som ställer upp för mig. Fordringsägaren kräver att saneringen skall pågå till 2011, även om Kurre skulle kunna betala bort hela saneringssumman före det. –Om man skulle ärva något eller få en vinst så vill de ha sina pengar. Vinsterna har de senaste åren bestått av Ålands radios paraplyer, reflexvästar och kaffemuggar. Kurre ringer ofta till **Tom Wiklunds** onsdagsprogram och tävlar i grenen dagens bästa vits. Hittills har han vunnit runt 40 gånger. När jag ber om ett exempel, för den som missat tävlingarna, drar Kurre en om hur gifta kvinnor äter bananer. Den passar sig inte i det här sammanhanget så här är ett snällare skämt: En marthadam säger till en annan att hon har två akvariefiskar som heter En och Två. Varför det, frågar väninnan. –Jo, om En dör så har jag Två kvar, och om Två dör så har jag En kvar.

En dålig rygg, skuldsanering och annat strul stoppar inte Kurre i Jurmo. –Jag har inte haft en enda lång dag. Man måste ta vara på det positiva. Och om man har den glädjen i sig så måste man dela med sig.

KRÖNIKA

Portieren i Portugal

En föreläsare jag lyssnade på för ett par år sedan påstod att det inte existerar något som heter personkemi. Om kommunikationen mellan två människor inte fungerar måste man helt enkelt göra något åt saken. Jag håller med om att man aktivt kan arbeta fram ett fungerande samtalsklimat – men personkemi finns visst.

Ibland klaffar det bara. Samtalet virvlar obehindrat runt i en behaglig kommunikationskarusell – och man sörjer lite grann när åkturen är över. Och mötet minns man länge. Självt minns jag några personer från mina vinresor tydligare än andra.

Jag minns den karismatiska damen med den pråliga sidenklänningen i Montepulciano i Italien. Hon guidade mig genom en välsmakande vinprovning av gårdens produkter, och när vi provat färdigt slingrade samtalet in sig på stora livsfrågor. Hon öppnade en flaska vin till och berättade hur omöjligt det är för kvinnor att kombinera karriär med barn och familjeliv i norra Italien.

”Synd att min lurviga partner är så dålig på att reparera bilar och byta glödlampor”, sa hon och pekade på sin stora labrador Suzanna. ”Fast hon snarkar i alla fall som en hel karl!”

Jag minns servitrisen i Prag som slog knut på sig själv för att vi skulle få njuta av den sena måltiden efter fjorton timmars körning trots att vi hade en övertrött tvååring som sällskap. Hon hämtade leksak efter leksak, smög små kex och kakbitar till honom varje gång hon gick förbi vårt bord. Sjöng en liten tyst sång i örat på honom när han brände sig på makaronerna och tog med honom till köket när vi fick vår mat. Hon var 22 år och hade många småsyskon sa hon. Jag har aldrig gett så mycket drinks.

På vår senaste vinresa till Portugal mötte jag en person som jag fortfarande tänker på ibland. Det var ingen av vinproducenterna även om de också var trevliga – det var den unga portieren på hotellet i Oporto. Klockan var mycket när vi checkade in och hungern grävde i magen. De var två personer i receptionen, och det var tydligt att den ena, den äldre av dem, var chef över den andra.

”Jag har aldrig gett så mycket drinks

Den unga killen pratade utmärkt engelska och frågade direkt om det var något vi ville ha hjälp med. Han visade oss på en karta var de bästa restaurangerna fanns och vi traskade iväg.

Han var kvar i receptionen när vi kom tillbaka. Vi gick till baren, där han gärna ville visa oss vad unga människor i Portugal dricker. ”Portvin är inte för oss, sa han. Det dricker vi hemma med mamma och pappa när vi firar högtider. Prova det här istället!”

Vi fick prova en apelsinsmakande söt brandy som brände på läpparna. Han berättade om portugisernas mentalitet, att de älskar att köra fort och retas med makten och härligheten. ”Vi tycker inte om att bli tillsagda vad vi får och inte får göra”, erkände han och skrattade. Han berättade om vad de brukar titta på på tv, och varför husen runtomkring var så fallfärdiga. Han förklarade skillnaden mellan en snobbig spanjor och en levnadsglad portugis och hur livet förändrades efter 1974 när den siste diktatorn avsattes.

I bakgrunden såg vi den andra portieren blänga på den unga killen lite nu och då. Han harklade sig högljutt vid flera tillfällen, men den unga portieren märkte ingenting. Vi gick upp på vårt rum för att hänga av oss ytterkläderna och gick sedan tillbaka ner i baren.

Bakom bardisken stod nu den äldre mannen istället, och i receptionen lite längre bort stod vår unga vän. Han hade röda kinder och vinkade lite försläpet åt oss. Den äldre mannen frågade om vi ville ha något, men vi tackade nej och gick upp och lade oss. Vi förstod att samtalet var över.

Ella

GRÜSSNER CROMWELL-MORGAN

Grönt vin med skönt bett

Vattennära. Fotoalbumen kan fyllas med mycket bilder från Ellas resor i Spanien och Portugal. Här bjuder hon på en vy från Oporto. Foto: ELLA GRÜSSNER CROMWELL-MORGAN

Nej, jag blev inte alls så imponerad av dagens vita vin.

Det kändes kartigt, översyrligt och uppkäftigt, och jag blev nästan irriterad på det för att det inte kunde bjuda till lite mer.

Jag ställde glaset åt sidan och ägnade min uppmärksamhet åt gösfiléerna jag hade på tallriken. Mellan tuggorna blängde jag surt på vinet som jag hade haft så stora förväntningar på.

När jag dukade undan middagen släng-

de jag ner näsan i glaset för att sniffa på det en sista gång innan det åkte ut i vasken – och plötsligt hade vinet vaknat till liv. En trögstartad Portugis ska idag möta en snitsig åländsk fiskrätt skapad av Åland Culinary Team.

VECKANS VITA

Vin: Casa do Valle Vinho Verde 2008.
Druvsorter: Arinto, Azal och Roureiro.
Alkoholhalt: 12,5 %.
Producent/Vingård: Casa do Valle.
Ursprung/klassificering: DOC Vinho Verde, Portugal.
Lagring: På ståltank.
Förslutning: Naturkork.
Hållbarhet: Drick nu eller spara två år.
Serveringstemperatur: Runt 11 grader.
Pris: 8,93 euro.
Artikelnummer på Alko: 535547.

Vinho Verde – det gröna vinet. Visst får man direkt en bild av ett gräsigt och örtigt vitt vin med sprittande citrustoner och ungdomlig plirighet. Men Vinho Verde kan också vara röda viner, och det odlas faktiskt lika mycket rött som vitt under denna nordportugisiska appellation. Namnet anspelar på att vinerna är unga och alerta och ofta har en markerad syra.

Inte allt för sällan har vinerna dessutom en spritsighet som ytterligare tillför till den ungbusiga karaktären. Är du ute efter ett komplext vin med aktningsvärda mognadstoner och munfyllande mjukhet ska du resa lite längre söderut i landet – för här är det ungdomlig hyperaktivitet som gäller. Frisksyrliga bär, oslipade tanniner och syror, lätt tonårsparfym – pang på rödbetan utan sofistikerad finess. Det är bara att gilla eller inte gilla.

När vinet slutligen vaknade i glaset (tonåringar är tydligen svärväckta), bjöds jag på rätt så intressanta dofter av syrlig citruskaramell, ängsblombukett, halvmogen honungsmelon och kiwi. Redan vinets doft gör att munnen förbereder sig på en skenande syraattack – vilket den också får. I eftersmaken, som inte är så långvarig, finns smaker av syrliga päron och Granny Smith. Det finns något piggt och charmigt över detta vin trots att det inte överöser munnen med aromer.

Passar till: rätter som inte vill figh-
tas för mycket. Maten får inte vara för smakdominant utan helt enkelt dämpa vinets syra med egna syrliga inslag, och sedan bjuda på lite återhållsamma, delikata smaker. Pocherad vit fisk med kokt potatis och en klick smör, en skaldjurssallad med limevinäggrett, en bit getost eller en skål med dillchips fungerar alldeles utmärkt.

VECKANS RECEPT

I dag bjuder Vinsidan på inspiration till en lækker gösrulle. Receptet är skapat av Åland Culinary Team.

Fiskconsommé med gösrulle och smetana
(4 personer)

- 4 st gösfiléer, salt
- Consommé:
- 4 dl klar fiskfond
- 50 g savoykål
- 1 st morot
- 1 st palsternacka
- 50 g selleri
- 1 dl smetana
- Salt

Putsa gösen, salta och vik filén dubbel. Rulla in i plastfilm och fixera med aluminiumfolie. Baka av i 80 graders ugn till en in-
nertemperatur på 48 grader. Ta bort folien men låt plasten vara kvar. Skär i portionsbitar och ta sedan bort plasten.

Strimla kål och rotsaker fint. Koka upp fonden och smaka av med salt. Koka rotsakerna nästan mjuka i fonden vid servering.

Vispa smetana tills den blir fast och luftig och servera till.

Gös. Ålands Culinary Team står bakom veckans recept. Foto: JONAS BACKMAN

Användbar tång. Fjölårets löv räckte precis för att täcka marken i rabatten till höger om hunden. På löven lade jag tång på hösten och på våren ytterligare ett lager med brunnen kogödsel. Perennerna stortrivdes.

Med tång och aska i rabatterna

– Kan man dra nytta av blåstången som ligger på stränderna? Och kan man använda vedaska på ett bra sätt i sin trädgård?

Svaret på frågorna är ja men det finns några aspekter som man bör ta ställning till och vara uppmärksam på.

En trädgårdsintresserad man i Geta har bett mig ge tips på vad man kan göra med blåstång och med vedaska.

Jag börjar med blåstången. Den har från allra första början varit en storfavorit i trädgården och jag har under årens lopp samlat all den tång jag har kunnat komma över. (Så ni någon gå med svarta sopsäckar på Nabbens badstrand i vintras så var det antingen min man eller jag...).

Tången hamnar runt buskar och träd, den utgör stomme i nya rabatter och jag odlar också lite potatis i den. Med betoning på lite.

Gammal metod

Det här med att använda tång för odling är absolut ingenting unikt. Det är en mycket välbeprövad gammal metod som används på flera platser på jorden.

De som bor vid de stora oceanerna är tvungna att tvätta saltet ur sin tång och ofta bör den också komposteras före användning. Vi här på Åland har den fördelen att havsvattnet bara är bräckt och vår tång kan därför användas precis som den är.

Man kan stöta på rådet att skölja tången först men det gör åtminstone jag aldrig och ingen

Aska för rosor. Rosor älskar aska men det gör inte de sjukdomar som rosorna ofta drabbas av. Askan skall strös ut på vårvintern och våren.

växt har någonsin protesterat.

Som täckmaterial

Blåstång innehåller fosfor och kalium som båda är viktiga näringsämnen för våra gröna vänner. Fosfor behövs bland annat för att växterna skall kunna bilda knoppar och kalium för att bladverk och frukt skall utvecklas bra.

Jag använder naturligtvis blåstången för näringens skull men också som täckmaterial. Med tång kring till exempel en buske hålls fukten bättre i jorden och ogräset borta.

Då jag har anlagt nya rabatter på hösten har jag blandat höstlöv och tång med gott resultat.

Förorenade vatten

Innan man börjar bära tång till sitt köksland bör man dock vara medveten om några saker och ta personlig ställning till dem.

Forskning har visat att föroreningar hamnar i blåstången, man har bland annat funnit spår av kadmium i svårt förorenade vatten.

På Åland har landskapsregeringen låtit undersöka kadmiumhalten i flundror och

kommit fram till att den är så liten att bara den som dagligen äter onaturligt stora mängder flundrelever riskerar att få i sig för mycket kadmium.

Inga spår

Landskapet följer som part också med forskning kring tången i Östersjön och några larmrapporter om kadmium eller andra farliga ämnen har inte förekommit.

I England har man uppmätt höga halter av plutonium i tång som växer i vattnen kring anläggningar som sysslar med kärnkraftsavfall. I den tång som har analyserats runt de svenska kärnkraftverken har man däremot inte funnit några spår av plutonium.

Gudomligt gott

På grund av forskningsresultaten vill jag inte gå ut och rekommendera andra att använda tång som näring för grönsaker. Var och en måste själv ta ställning till vad man är villig att tro på och villig att äta.

Jag kompromissar för egen del. Ingen blåstång i kökslandet utom i ett par korgar där jag odlar några potatisar som brukar ge nypotatis till ett par middagar.

Potatis som odlas i ren tång smakar nämligen gudomligt gott och är så vit och slät att det ser ut som om den hade varit i diskmaskinen. Då man äter den är det lätt att ge alla föroreningsspöken en kick i häcken.

Gammal husmetod

Så till askan. Om den är rest efter ren ved och inte efter målat eller impregnerat virke är den

mycket användbar i trädgården.

Rosor och pioner tycker om att gödslas med aska och askan kan dessutom bidra till att minska på rostsjukdomar och mjöldagg. Näringsämnena i aska är också bra för bärbuskar och fruktträd med undantag av blåbär och lettiska vindruvor.

Aska är dessutom en gammal husmetod för att skrämja bort morotsflugan och den lär också få fart på sniglar om den läggs som en barriär runt en rabatt. Jag har inte provat så jag vet inte om det stämmer.

Inte surjordsväxter

Aska innehåller massor av olika ämnen, bland annat stora mängder kalcium. Den höga kalkhalten innebär att man absolut inte skall lägga aska på alla de växter som vill ha sur jord.

Aska rekommenderas inte heller i potatislandet.

För att uppnå bästa resultat skall man gödsla med askan på vårvintern och våren, annars hinner de viktiga näringsämnena rinna bort innan rötterna är redo att ta upp dem.

Vill man bekämpa mjöldagg kan man hälla askan på busken uppifrån, annars sprider man ut ett jämnt lager kring rötterna.

Ett par nävar

Det finns olika uppfattning om hur mycket aska man skall använda.

Rosexperten **Lars-Åke Gustavsson** rekommenderar i sin bok ”Rosor för nordiska trädgårdar” att man använder mellan en halv och två liter aska per kvadratmeter. Andra pratar om en eller ett par nävar till varje buske.

Man kan också sprida ut mindre mängder aska över rabatter eller gräsmatta (mossa tycker inte om aska) eller lägga askan i komposten. Det gör jag under vintern.

Viktiga maskar

Komposterar man aska skall man tänka på att tjocka lager kan leda till att de viktiga maskarna försvinner. Jag brukar strö ut tunna skikt på större ytor och det har inte bekommit mina dagmaskar alls.

Också vad askan beträffar får vi lida för vårt förorenande leverne.

Om trädet som veden kommer i från har vuxit på kraftigt förorenad mark kan det finnas koncentrerade tungmetaller i askan och träd som har vuxit i områden som drabbades av nedfall från Tjernobyl har oftast cesium i sin aska.

Det kan vara bra att begrunda innan man strör aska i grönsakslandet...

TITTE TÖRNROTH-SARKKINEN
tittle.tornroth@nyan.ax

Foto: SEPPO SARKKINEN

Missa inte

...Hannu Sarenströms föreläsning i morgon, lördag.

Den är klockan 13.00 i auditoriet i Ålands hotell- och restaurangskola och kostar 5 euro för medlemmar i Ålands trädgårdsförening, 10 euro för övriga. Kaffebuffé ingår.

Maria Nykvist

Epost: maria.nykvist@nyan.ax
Telefon: 528 478

sport

” Jag måste vara litet galen eftersom jag är besviken på två oavgjorda mot Tyskland i det här kvalet.

FINLANDS TRÄNARE STUART BAXTER EFTER
ONSDAGENS 1-1-MATCH I FOTBOLLENS VM-KVAL.

Skadad ”Daja” i sitt livs form

–Europeiska klubbar har visat intresse

FOTBOLL. Trots att Daniel ”Daja” Sjölund just nu återhämtar sig från en knäoperation och att hans Djurgårdens IF ligger sist i Allsvenskan, så har han aldrig tidigare känt sig så bra som fotbollsspelare.

Och mycket lutar åt att framtiden finns i ett annat lag – i ett annat land.

–Jag trivs oerhört bra i Djurgården och i Stockholm, men ska jag utomlands så är det nu, säger han.

Han menar att det behövs en rejäl satsning för att få kontroll på laget inom klubben igen. Det har varit en säsong fylld med förluster och turbulens inom tränarstaben och klubbledningen.

–Eftersom jag inte vet så mycket om vad som händer i klubben just nu vill jag egentligen inte tänka på det. Det mesta vi spelare får reda på om klubben kommer nog mest från ryktena det skrivs om i tidningarna, säger han

också, enligt Svenska fans, högt upp på Helsingborgs IF:s önskelista inför nästa säsong.

–Jag har inte hört något från Elfsborg och IFK sedan i somras, men jag har också varit i kontakt med andra klubbar i Norden och i Europa. Jag trivs oerhört bara i Djurgården och i Stockholm, men ska jag utomlands så är det nu. Jag känner att det är nu jag är som bäst, säger han.

”Daja” spelade under en tid i slutet av 1990-talet och början av 2000-talet i West Ham och Liverpool. Han skadade då foten och lånades så småningom ut till DIF för att komma i form igen, vilket resulterade i att han till slut värvades av Stockholmsklubben.

Är England aktuellt igen?

–Det är inte bara England som är intressant.

Vilka klubbar är det som har varit i kontakt med dig?

–Jag vill inte berätta förrän jag vet mer.

Har du fått något konkret anbud?

–Jag diskuterar med flera klubbar, men det har ju varit lite svårt att visa upp sig nu i och med att jag är skadad.

Är det något som blir klart snart?

–Som jag sa tidigare så har jag ingen brådska.

Borta resten av säsongen

Det var ju under VM-kvalmatchen mot Azerbajdzjan i september som ett muskelfäste i Sjölundens knä släppte. Han tving-

”DET ÄR INTE BARA ENGLAND SOM ÄR INTRESSANT.”

Vill ut i Europa

Trots att han just nu återhämtar sig från en knäoperation och inte kan spela några fler matcher den här säsongen, har han aldrig tidigare känt sig så bra som fotbollsspelare.

Och väljer han att lämna DIF finns det gott om intresse från andra klubbar. Det är inte bara Elfsborg och IFK Göteborg som hört av sig utan Daja står

Det är inte bara säsongen 2009 som börjar lida mot sitt slut. Även Daniel ”Daja” Sjölund kontrakt med Djurgårdens IF är på utgående. DIF har sedan lång tid tillbaka visat att de är intresserade att förlänga, Daja själv har valt att avvakta.

–Jag har faktiskt ingen aning om vad jag vill göra. Det finns flera olika alternativ som jag håller på att funderar över i dagsläget. Jag har kontrakt med Djurgården fram till den sista december så jag har ingen brådska att fatta något beslut ännu. Men många får en kick av att byta klubb, säger ”Daja” som har spelat i DIF sedan 2003.

Känner du att du måste byta klubb för att få den där kicken?

–Jag känner mycket för klubben och har ju Djurgården i mitt hjärta. Hade någon frågat mig för några år sedan hade det nog varit skillnad, men nu vill man ju vara med uppe i toppen och då krävs det resurser. Åker vi ur Allsvenskan i år är det klart att man får ta sig en funderare, säger han.

Stor profil. ”Kungen av Stockholm”, ”m...ålänningen”, ja, de svenska kvällstidningarnas smeknamn på djurgårdaren Daniel ”Daja” Sjölund har varit många. Nu verkar det mer och mer som att han har gjort sitt i klubben. Enligt honom själv är det flera klubbar runt i Europa som har visat sitt intresse.

”KLART ATT MAN VILL VARA MED OCH HJÄLPA SITT LAG KVAR I ALLSVENSKAN.”

ades till följd av det opereras och det har nu gått drygt en månad sedan dess.

–Det känns bra nu men jag tar det lugnt. Det är ingen idé att jag går på mer eftersom jag ändå inte

kan spela några fler matcher i år, säger han.

Rehabiliteringen beräknas ta ytterligare ett par veckor och därefter några till innan han är helt återställd.

–Det är klart att det känns frustrerande att vara skadad, speciellt när säsongen är så kort och vi är där nere i boten av tabellen.

Klart att man vill

vara med och hjälpa sitt lag kvar i Allsvenskan.

Djurgården ligger just nu sist i tabellen med fyra omgångar kvar att spela. De har dock lika många poäng som nästjumbon Örgryte och två poäng upp till Hammarby på kvalplats.

Varför har det gått så dåligt för Djurgården i år?

–Svårt att säga. Men det är väl så att när det väl börjar gå sämre och man börjar tappa självförtroendet så är det svårt att ta sig ur det. Sen har det ju varit en hel del skador som har gjort sitt också. Det är konstigt för det kändes ändå bra inför säsongen, men tyvärr är fotbollen sådan. Men det är fyra matcher kvar att spela så jag tror vi reder upp det här. Jag ska göra det jag kan, sen får vi se hur det blir i framtiden, säger ”Daja”.

MARIA NYKVIST
maria.nykvist@nyan.ax
tfn 528 478

”JAG TRIVS OERHÖRT BRA

I DJURGÅRDEN OCH I STOCKHOLM,

MEN SKA JAG UTOMLANDS SÅ ÄR DET NU.”

Nu får Åland United äntligen sin pokal

FOTBOLL. Att Åland United är årets damligamästare blev klart för länge sedan. På söndag får de äntligen ta emot sin pokal.

Redan den 26 september stod det klart att guld i årets damliga går till Åland United. Trots att laget den dagen förlorade för första gången den här säsongen säkrades guld eftersom FC United vann över tabelltvåan Honka och därmed tog ifrån dem chansen att gå ikapp ÅU.

Åland United har sedan dess spelat två betydelselösa matcher varav de förlorat en (mot FC United) och vunnit en (mot Kuusysi). På söndag möter de PuiU, det lag som just nu ligger näst sist i tabellen och kämpar för att få behålla kvalplatsen och hoppet om ligaspel nästa år.

–De lär ju först och främst försöka hålla tätt bakåt och kontra bort oss, men ser man till deras resurser så tror jag nog att det är vi som kommer att vara det spelförande laget, säger tränare **Robert Dahlin** inför matchen.

Följ via radion

Dahlin konstaterar att många klubbar och lag kämpar år ut

Redan firade. På söndag får Åland United äntligen ta emot ligaguldet i Helsingfors. Redan förra helgen firades de med fyrverkerier på hemmaplan. Foto: FREDRIK TÖRNROOS

och år in för att vinna ett guld i damligan.

–Det är fruktansvärt svårt att vinna ett guld och nu har

vi lyckats. Vi har kämpat hela säsongen och det är klart att det är jättekul när allt blir bekräftat på söndag, även om

man vetat om att det varit klart länge.

Ålands radio sänder matchen mellan PuiU och Åland

United på söndag. Sändningen startar kl 13.45.

MALIN LUNDBERG

LÄGET I LAGET

PuiU-Åland United
Var: Helsingfors
När:söndag 20 oktober
Tid: 14.00

Kohvakka, Östlin-Nyman, Liljegren, Tjeder, Hartikainen, Engblom-Ruotsalainen

Skador: Joanna Juti och Elin Lindström är långtidsskadade. Elin Nilsen och Adelina

Engman är inte heller spelbar och det råder frågetecken kring Maria Rönnbäck.

–Hon har haft ont i en fot ett par veckor men spelat ändå, säger tränare Robert Dahlin.

Avstängningar: Maiju Ruotsalainen är tillbaka från sin avstängning.

Utropstecken: Efter matchen får Åland United äntligen sin pokal!

Trolig laguppställning: Rönnbäck-Thilén, Sjöblom,

Jani Lyyski tror på målrik match

FOTBOLL. Jani Lyyski tror att det blir ett öppet spel och många mål då hans VPS tar emot IFK Mariehamn hemma i Vasa på lördag.

–Det blir nog en helt annan matchbild än sist vi möttes.

Förre IFK Mariehamnaren Jani Lyyski har stått på planen varenda minut som hans VPS spelat i Tipsligan i år, så av allt att döma lär han finnas i startelvan även på lördag.

–Sist vi möttes blev det 0-0 men nu är det sista matchen för säsongen och jag tror att

det blir ganska öppen fotboll. Vi har gjort mycket mål och släppt in mycket mål på sista tiden och jag tror den trenden fortsätter, säger Lyyski.

Lyyski berättar att VPS hemmaplan Sandviken är lite större än WHA, vilket också borde leda till en annan matchbild.

–Det blir lätt ett ganska tajt spel på WHA där planen är liten, på Sandviken finns mer ytor att spela på.

Ligger åtta

Inför säsongen satte VPS upp målet att som sämst sluta sexa i ligan i år. Man ligger nu med

34 poäng på en åttondeplats, tre poäng efter Inter och Haka på femte- och sjätteplatsen.

–Så det finns ju fortfarande en liten liten möjlighet att ta sjätteplatsen, vi har bara ett stort hinder i vägen.

Att varken IFK eller VPS har särskilt mycket att spela om på lördag hoppas Lyyski inte kommer påverka matchen.

–Så kan man inte tänka som elitfotbollsspelare. Jag skulle bli mycket besviken om de eller vi tänkte så.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Välkomnar IFK. Jani Lyyski finns högst troligen i startelvan då hans VPS tar emot IFK Mariehamn i Vasa på lördag. Arkivfoto: STEFAN ÖHBERG

FC Hundra toppar serien

■INNEBANDY. FC Hundra toppar den lokala innebandyserien efter att veckans matcher spelats.

Resultaten i onsdags blev som följer: IF Fram besegrade Liffarna med 4-1, Lemlands IF vann över La Vecchia Signora med 6-5, Referee Killers slog IBK MPMPP med 7-4, Godby Oilers vann över VÅSC med 5-1 och FC Hundra besegrade Zeke IK med 5-1.

Med två vinster är FC Hundra det enda laget så här långt som har skrapat ihop sex poäng och därmed leder de för tillfället tabellen.

I damserien krossade IBK Hammarland HIK med 7-2. De ligger därmed på samma poäng men med bättre målskillnad än Gasen i botten i toppen av tabellen. (ml)

IFK-match flyttad

■HANDBOLL. IFK Mariehamns hemmamatch, som skulle ha spelats i Baltichallen nu på söndag, är flyttad. Nytt datum är ännu inte fastställt.

Handbollsdamernas nästa match i division IV Uppland spelas i stället borta mot Films SK den 25 oktober. (mn)

Finland kryssade mot Tyskland

■FOTBOLL. Finland dominerade den sista VM-kvalmatchen mot Tyskland i Hamburg, men ett kaotiskt mål av Tyskland i 90:e minuten innebar oavgjort. Matchen slutade 1–1.

Jonatan Johansson gjorde Finlands mål i den 11:e minuten, i sin hundra match i landslaget. **Lukas Podolski** gjorde Tysklands kvitteringsmål i 90:e minuten. (FNB)

■FOTBOLL. UEFA har utnämnt lemlänningen **Tony Asumaa**, till huvudomare i Europa League matchen mellan FC Sheriff från Moldavien och FC Twente från Holland.

Matchen spelas den 22 oktober i Tiraspol, Moldavien. Uppdraget blir Tony Asumaas fjärde i årets Europa League.

Sport på gång

FREDAG-SÖNDAG

Poker
Alandica, fredag från 18.00, lördag från 16.00 och söndag från 12.00.
Paf Poker Challenge

LÖRDAG

Föreläsning
Kyrkby högstadieskola kl 14.30.

Janne Holmén delar med sig av erfarenheter gällande tävling och träning.

Innebandy

Baltichallen
BK NGD-IKA kl 17.00.
Våsc-SBS KM, kl 18.30.
BK NGD-AFC Campus 2 kl 20.00

Simning

Mariebad
Månadstävling kl 11.00.

Motorsport

Geta, kl 12.00-16.00.
Soltuna backrace.

Trav

Ålandstravet 14.00
Säsongsavslutning.

LÄGET I LAGET

VPS-IFK Mariehamn
Var: Vasa
När: lördag 17 oktober
Tid: 15.00

även håller ögonen på IFK:s spelare.
–Jag vill ju att alla mina spelare ska få gå framåt och jag hoppas att flera vill ha våra spelare, i synnerhet så stora klubbar som Djurgården anses vara, det unnar jag dem alla.

Pekka Lyyski om...

... det två veckor långa uppehåll som varit sedan matchen mot JJK.

–Det hade varit bra om serien spelats färdigt tidigare, det har varit två långa veckors väntan på den här sista mat-

chen. I synnerhet i IFK:s läge, de lag som har jättemycket att spela för har kanske en annan syn.

... hur det påverkar att helgens match är den första "betydelselösa" matchen för IFK i år.

–Inte påverkar det min motivation i alla fall. Och i det läge som råder just nu med lågkonjunktur i hela Norden och Europa är det svårare att få kontrakt än tidigare år och det borde göra båda lagens spelare motiverade att prestera så bra som möjligt för att få vidare kontrakt.

... sonen Jani Lyyskis tro på en målrik match.

–Det tror jag inte alls att det blir. Vi tänker inte släppa in några mål, absolut inte. IFK kommer att spela exakt som vi gjort under alla andra bortamatcher förutom under den mot Haka, något sådant hoppas jag aldrig mer händer under min tränartid. Vi spelar med ett kompakt lag som försvarar vårt eget mål och samtidigt gör allt framåt. Jag tror snarare på resultatet 0-0 än 5-5.

Nu ska kuskligan avgöras

TRAV. Claes Sjöström eller Roald Eriksson, det är frågan.

På lördag avgörs det vem som vinner årets kuskliga då sista tävlingen för säsongen körs på Ålandstravet.

”Jag tror att jag har en bra chans”

TRAV. Claes Sjöström sitter upp bakom sju hästar på Ålandstravet på lördag.

–Jag har ingen riktig topphäst men flera outsiders, säger han.

Svenske kusen Claes Sjöström kör alltid många hästar när han kommer till Mariehamn för att tävla på Ålandstravet.

Vana travbesökare har därför ofta fått se honom i vinnarcirkeln, och flera gånger har ålänningarna fått se svensken ta hem kuskligan. Förra årets snuvades Sjöström dock på segern av Erik Lindegren som då kunde titulera sig championkusk.

Hur tror du att det går i år?

–Jag tror att jag har en bra chans. Mest är det förstås en

rolig grej men nog tänker man på det en del i alla fall.

Gråa hår

I det första loppet hopas Sjöström på en topp-tre-placering med hästen Famous Ribb. Det samma gäller med Orestes i lopp 3. Amarone Zon som han startar med i lopp 2 är han däremot mer osäker på.

–Det är en häst som sätter lite griller i huvudet på mig. På sex starter har hon galopperat tre gånger och tagit två segrar och en andraplacering. Jag har ingen riktig förklaring till varför hon galopperar heller, hon ger mig gråa hår. Sköter hon sig är vi absolut med och slåss om segern. Sjöström startar också med stoet Knaborgs Disa, en häst som han tycker har gått bra på träning men

som inte presterat under tävling.

–Med henne får jag vara glad om jag blir trea eller fyra.

Ingen topphäst

I lopp 5 ställs Sjöström och hästen Timtom 0 mot Eriksson och Bang in line.

–Där blir Roald svårslagen, Bang in line har ju vunnit alla lopp den startat i nu och den vinner säkert igen.

Även i sista loppet för dagen tror Sjöström att Eriksson drar det längsta strået.

–Jag kör Miscos Insana som jag aldrig kört förut och som jag inte har någon riktig koll på, Roald kör Davidov.

Men om nu Roald vinner två lopp så måste ju du vinna åtminstone ett. Vilken häst kör du hem en seger med?

–Jag har ju flera outsiders men ingen riktig topphäst. Famous Ribb och Amarone Zon är väl de som är något vassare.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
tfn 528 462

”Han ska ha oflyt och jag ska ha tur”

TRAV. Roald Eriksson ligger inför lördagens trav tvåa i kuskligan med en seger mindre än Claes Sjöström.

–Visst skulle det vara roligt att vinna, säger han.

Roald Eriksson hade inför årets säsong inga förhoppningar om att ta hem kuskligan.

–Jag kör så få hästar jämfört med de andra, så jag tänkte aldrig på det från första början.

Eriksson säger nu att han har egentränade Bang in line att tacka för årets framgångar.

–Det är Bengans förtjänst att det gått så bra, det gör väldigt mycket när man har en bra häst.

Brorsans häst

Eriksson kör fyra hästar på Ålandstravet på lördag. På pappret

ser det ut som att han ska kunna knipa förstaplatsen med två av dem.

–I sista loppet kör jag Davidov och på pappret ska han vara den bästa hästen. Men han har ju varit borta ett tag på grund av en gaffelbandsskada så vi får se hur formen är, och sedan beror det ju på dagsformen också.

Har du fått låna Davidov just med tanke på kuskligan?

–Ja, det är ju brorsans häst så jag får låna honom, för att hålla ställningarna lite inför i alla fall.

I lopp fem kör Eriksson förhandsfavoriten

Bang in line, men före det sitter han också upp bakom Rubens Barichello i lopp 1 och Quicke Linus i lopp 2.

–Med Quicke Linus måste allt klaffa om det ska gå bra, det är nog mer en häst som man får vara glad om man kommer på plats med. Rubens Barichello vet jag att har startat i Mariehamn någon gång men det är allt jag vet om den hästen.

Vunnit en gång

Roald Eriksson har vunnit kuskligan en gång förut. I fjol vann Erik Lindegren men annars är det just Claes Sjöström som varit vassast allt som oftast.

–Han har ju nästan prenumererat på titeln.

Men vem vinner nu i år då?

–Nog ligger ju Claes närmast till hands eftersom han har fler hästar med, men möjligheten finns ju att jag vinner, han ska ha lite oflyt och jag ska ha tur.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax
tfn 528 462

Sportens kom ihåg

■ **A'lenskur islandshästförening:** Höstmöte den 22 oktober kl. 19.00 på Ålands hotell-och restaurangskola. Stadageenliga handlingar. Alla upp! Välkomna!

■ **Motionserien i ishockey:** Nu är det dags igen att anmäla lag till motionsserien i ishockey. Sista anmälningsdag 28 oktober. För mera information ring Henning Karlsson tel. 0457-3421636.

■ **Ridklubben Sleipner:** Höstmöte onsdagen 28 oktober kl 18.00 i stallcafé.

■ **Ridsport:** Hopptävlingar på Stall Aftonsol fredag 23 oktober kl 18.00. Klasser 60/70, 80, 90 och 100, alla med bedömning A:1d = grundomg. med omhopp, efter ny signal. Info och anmälan tel. 33629 el. aftonsol@aland.net.

■ **Åid/friidrott:** Åland Maraton, tillika DM maratoniöppning, söndag 25 oktober, med start kl 08.30. Start och mål, Wiklöf Holding Arena, Mariehamn. Även halvmaraton arrangeras samtidigt (ej DM), kl 08.45. Förhandsanmälan till Åid:s kansli, tel. 19170, 23190 senast torsdag 22 oktober. Utgivning av nummerlappar, lördag 24 oktober 13.30-20.00 på WHA och söndag 25 oktober 07.15-08.00 på WHA..

■ **Åid-simutskott:** Månadstävling med utmanarna i Mariebad lördagen den 17 oktober. Insim kl. 10.00 och tävlingsstart kl. 11.00. Simmare och funktionärer välkomna.

■ **ÅIBF:** Ordinarie höstmöte måndag 26 oktober kl 18:00. Stadageenliga förhandlingar. Alla hjärtligt välkomna.

■ **ÅIGA:** Ordinarie höstmöte på Park Alandia torsdag 22 oktober 20.00. Stadageenliga förhandlingar.

■ **Ålands ryttares framtid:** Kom med på Ålands ryttares höstmöte och diskutera föreningens framtid. Plats: Park den 23 oktober 18.00 med efterföljande middag. Anmäl till patricia.linden@hotmail.com.

■ **ÅSSF-skytte:** Stödskytte cup 2, tisdag 20 oktober 13.00 i Bredmo skyttehall, samtidigt som Gubbdagis. Stödskytte-cupen är öppen för alla oberoende av kön eller ålder och alla tävlar i samma klass. Cupen omfattar 10 deltävlingar varav den som har de 3 bästa resultaten blir åländsk mästare i februari nästa år. Se närmare på föreningens hemsida.

■ **Öspelen 2009:** Du som var funktionär, gå in på www.natwestislandgames2009.ax. Dags för återträff!

Årets sista travtävling!
American afternoon

Lördag 17.10 kl. 14.00

Stor avslutningsfest på
Hotell Arkipelag

Åk gratis med Williams till
och från Ålandstravet!

Avgång kl. 13.15 från bussplan via Storgatan,
Ålandsvägen och Gamla Godbyvägen.

www.alandstravet.com

ATG-ombud på Åland: • Tips Ettan*, Mariehamn
• F:ma Hugo Andersson, Hammarland
• Shell Servicecenter*, Mariehamn • F:ma Erik Mattsson, Godby
• Casino Paf*, Mariehamn (*även direktspel)

VIP-sponsorer:

Nya Åland

ECKERÖ LINJEN

VIKING LINE

ARKIPELAG

paf

► KÖPES

Åkermark
köpes eller arrenderas
i Saltvik, Sund eller
Finström med omnejd
Tel: 43 448/04575244322

► KÖPES

Lägenhet köpes

Rymlig **etta** eller
mindre tvåa i gott
skick, helst våning 1,
gärna i norra stan.

Tel 48 515 eller
0400 518703

► ANBUD

Jomala kommun

Fritidsnämnden

Begär in anbud för

**städningen av
Vikingahallen**

fr.o.m. 1.1.2010

Anbud riktas till Vikinga-
hallen, Önningebyvägen
5, 22150 Jomala **senast
9.11 2009.**

Information lämnas av
Tom Liljeblad tel. 31 392
eller 04575244280

► ÖVRIGT

**Trevliga pojkar
söker nya hem!**

Gustaf, 4 månader,
social och trevlig

Rasmus, 1,5 år, kelig och social

Bosse, 10 år, trevlig
och jaktintresserad

Läs mer om oss på
www.djurskydd.net

JOURTELEFONEN 0457 3424 850
vardagar 19-21, samt helger 10-13

Ålands djurskyddsförening rf.

Nya Åland

Komet vann ungdomskamp

Kim Nyman var bäst av alla när Komet och Ekenäsklubben Fair Play möttes i en klubbkamp i helgen.

Arkivfoto: MALIN TILLSTRÖM

BOWLING. I helgen mötte åländska bowlingklubben Komet Ekenäsklubben Fairplay i en ungdomskamp i Idrottsgården. Ålänningarna vann drabbningen efter att ha fällt 1.930 kaglor fler än gästerna.

Klubbkampen mellan Komet och Ekenäsklubben Fair Play ordnades för första gången ifjol och i helgen var det dags igen. Komet vann med klara 12.060 poäng över Fair Play som totalt spelade ihop 10.130 poäng.

Sexton bowlare ingick i vardera lag. Fair Play hade lånat in några spelare från andra

Ledare. Oskar Mattsson leder årets GP-serie efter två deltävlingar.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

klubbar då de inte kunde mobilisera sexton ungdomar på egen hand.

Bäst över fem serier var Komets **Kim Nyman** som spelade ihop totalt 897 poäng. Nyman hade också den bästa serien för dagen, 212 fällda kaglor.

För övrigt var det endast två spelare som presterade serier över 200 poäng, Nyman och lagkamraten **Adam Velander**, Velander inledde med en serie på 206 kaglor men fick slutligen nöja sig med en andra plats totalt då han presterade sämre i resterande fyra serier.

I helgen spelades också andra deltävlingen i säsongens GP. **Oskar Mattsson**, IFK Mariehamn, tog hem fullpoängaren och ligger därmed med 49 poäng även i ledningen totalt efter två deltävlingar. Tvåa ligger IFK Mariehamns **Kenneth Danielsson** på 47 poäng

och trea är IFK Mariehamns **Boris Bergman** på 38 poäng. Bästa Käglspelare är **Mats-Erik Mattsson** som med 32 poäng ligger fyra totalt.

MALIN LUNDBERG
malin.lundberg@nyan.ax

Tipsa SPORTEN

dygnet runt Tel 0457 324 4444

nyan.ax

► LEDIGA PLATSER

Ålands kommunförbund är en intresse-, arbetsgivar- och samarbetsorganisation för de åländska kommunerna

Handläggare

Ålands kommunförbund söker en långtidsvikarie (moderskapsledighet) för en handläggare av utvecklingsfrågor. I arbetsuppgifterna ingår att självständigt ta fram beslutsunderlag av främst ekonomisk karaktär och att vara projektansvarig i kommunala samverkansprojekt. I arbetet ingår även att delta i förbundets allmänna verksamhetsuppgifter.

Bakgrund

- Du som söker ska ha lämplig utbildning på högskolenivå.
- Stor vikt kommer att läggas vid personlig lämplighet.

Vi tror att du:

- har stor initiativförmåga och kan arbeta självständigt.
- har god kommunikationsförmåga, både i tal och skrift.

Anställningsfakta

Långtidsvikariatet är en heltidsanställning på drygt ett år för perioden 20.11.2009 - 9.1.2011.

Vill du veta mer - kontakta

Förbundsdirektör Sigurd Lindvall tel: 22 583 eller e-post: sigurd.lindvall@kommunforbundet.ax

Sista ansökningsdag

Din ansökan vill vi ha **senast den 30.10.2009** under ovannämnd e-postadress eller till Ålands kommunförbund Pb 230, AX-22101 Mariehamn, Åland.

**Välkommen med din ansökan
och meritförteckning!**

Hallå där...

Urban Truedsson.

Arkivfoto: JONAS EDSVIK

Hallå där Urban "Ubbe" Truedsson, ungdomschef på Ålands fotbollsforbund och initiativtagare till Målvaktens dag som ordnades på Jomala konstgräs i lördags.

Hur gick det med Målvaktens dag?

–Det gick väldigt bra, vi är riktigt nöjda med dagen. Det var ju lite kyligt där på morgonen så vi trodde inte att det skulle kom-

Många målvakter. Ungefär 50 barn och ungdomar slöt upp på Jomala konstgräs i lördags för att genomgå målvaktsträning i AFF:s regi.

Foto: AFF

ma så många men det dök upp nästan 50 barn och ungdomar, både tjejer och killar i åldrarna 7 till 15 år. Vi drog träningen i två omgångar, de yngre barnen först och de äldre sedan, och vi hade hjälp av Åland Uniteds målvakt **Maria Rönnbäck**, **Johan Sundman** som är målvaktstränare, **Kaj Backas** och **Ellen Ahlström**.

Hade barnen någon erfarenhet av målvaktsträning från tidigare?

–Nej, de allra flesta hade aldrig fått någon målvaktsträning tidi-

gare så för dem var det kul att få se hur det går till på riktigt. Det är brist på målvakter så målet med dagen var att väcka ett intresse.

Hur jobbar ni vidare nu?

–Under dagen kom det fram att vi till att börja med behöver utbilda fler målvaktstränare så vi ska arbeta för att få fram en kurs. Sedan ska vi jobba för att få igång regelbundna målvaktsträningar i AFF:s regi. Jag hoppas att vi kan få till det runt årsskiftet, det är målsättningen.

MALIN LUNDBERG

Många anmälda till backrace

■ **MOTORSPORT.** På lördag ordnas för tredje gången Soltuna backrace i Geta och 27 förare är anmälda.

De tävlande kör upp för backen till Soltuna två gånger var, eventuellt tre gånger

om det hinns med, och målet är att avverka sträckan på samma tid varje gång. Den som prickar sin egen tid med en så liten marginal som möjligt vinner tävlingen.

Förra året vann **Markus**

DART

AM i dart 10 oktober 2009

Damsingel: 1) Gungerd Lindberg 2) Viveca Sjöberg 3/4) Veronica Lampén 3/4) Lilian Lampén
Herrdubbel: 1) Ronny Häggblom/Sune Eriksson 2) Andreas Sjöberg/Jim Andersson 3/4) Leonard Lindberg/Kim Lindholm 3/4) Kim Brandt/Kenneth Brunila
Herrsingel: 1) Kim Brandt 2) Andreas Sjöberg 3/4) Sune Eriksson 3/4) Leonard Lindberg

Damdubbel: 1) Viveca Sjöberg/Veronica Lampén 2) Gungerd Lindberg/Sandra Karlsson 3) Lilian Lampén/Nanny Henriksson
180: Leonard Lindberg 1 st, Ronny Häggblom 1 st, Andreas Sjöberg 1 st.
Bra utgång: Ronny Häggblom 110 poäng
Kort set: Andreas Sjöberg 19 pilar

as Sjöberg 2) Kim Brandt/Göran Sjöberg 3/4) Viveca Sjöberg/Lilian Lampén 3/4) Jim Andersson/Kim Lindholm
180: Leonard Lindberg 1 st, Ronny Häggblom 1 st, Andreas Sjöberg 1 st.
Bra utgång: Ronny Häggblom 110 poäng
Kort set: Andreas Sjöberg 19 pilar

TV-programmet

6.15 Go'kväll (R) [5225158]
7.00 Rapport [26546]
7.07 Regionalt [207528581]
7.28 Gomorron Sverige [318329806]
10.30–13.00 UR [2022993]
13.00 Rapport [30055]
13.05 Debatt [6449968]
13.50–14.20 Mitt i naturen (R)
15.00 Världens Barn: Uganda (R) [89790]
15.10 Här är ditt liv (R) [543806]
16.40 Hemliga svenska rum (R) [772595]
16.55 Fem minuter för Världens Barn (R) [4385968]
17.00 Rapport [11351]
17.05 Gomorron Sverige [772790]
18.00 Hannah Montana (R) [18603] Amerikansk ungdomsserie från 2006.
18.25 Plus [25581]
18.55 Sportnytt [6424790]
19.00 Rapport med A-ekonomi [32622]
19.10 Regionala nyheter [6332790]
19.15 Go'kväll [981806] Magasin. Miljödebattören Björn Gillberg bjuder fyra önskegäster på middag. Musikunderhållning av Malena Ernman. Programledare: Beppe Starbrink. Även 17/10, 18/10.
20.00 Kulturnyheter [68061]
20.15 Regionala nyheter [5296974]
20.30 Rapport med A-ekonomi [142]
21.00 Tillsammans för Världens Barn [89595] Insamlingsgala. Programledare: Ebba Blitz. Även 17/10.
22.30 Skavlan [46429] Pratshow. Programledare: Fredrik Skavlan.
23.30 Taxi driver [4916210] **FILM** Amerikansk action från 1976. I-rollerna: Robert De Niro, Cybill Shepherd.
1.20 Kulturnyheter (R) [9303340]
1.35 Playa del Sol (R) [1482272]
2.05 Kriminaljouren (R) [8642543]
2.50 Extras (R) [9518901]
3.20 Sammansvärjningen [93510340] **FILM** Amerikansk action från 1997. I-rollerna: Mel Gibson, Julia Roberts.
5.30–6.00 Hype (R) [4032388]

10.30 24 direkt [38012177]
16.50 Sverige! [3623719]
17.50 Hype (R) [97264] Nöjesmagasin. Även 17/10 och senare i dag.
18.20 Nyhetstecken [4088500] Nyheter på teckenspråk.
18.30 Oddasat [83429]
18.45 Uutiset [708005]
19.00 Birgit Nilsson prize gala [48500] Musikgala. Sveriges nya stora musikpris. Världens största musikpris delas ut för första gången vid en ceremoni på Kungliga Operan i Stockholm. Även 18/10.
19.55 Rapport [5544603]
20.00 Vem vet mest? [1622] Frågesport. Även 18/10.
20.30 Säsongstart: UR: Ramp [7103] Ungdomsmagasin. Del 1 av 10. Artisten Dogge, Douglas Léon, och författaren Kristina Lugn berättar om tiden som tonåring. Även 19/10 och 21/10.
21.00 I det vita rummet [13603] K special. Den svenska konstnären Gunnel Wählstrands stora, fotolika tuschlaveringar har blivit eftertraktade på konstmarknaden.
22.00 Aktuellt [8158]
22.30 Trädgårdsfredag [7429] Svenskt trädgårdsmagasin från 2009. Gustav ger sina bästa odlingstips för pumpor, men Pernilla är skeptisk.
23.00 Sportnytt [22326]
23.15 Regionala nyheter [7433451]
23.25 Rapport [7562852]
23.30 Brotherhood [40581]
0.25 Berlin Alexanderplatz (R) [1318291] Efter att ha avtjänat ett fyraårigt fängelsestraff för dråp är Franz Biberkopf åter en fri man.
1.25 Murphy Brown [1515388]
1.50 Kobra (R) [7233765] Kultumagasin. Del 2 av 11. "Kobra" på utomjordiska. För exakt 30 år sedan uttalades den första repliken på klingon i filmen "Star Trek" – i dag galaxens snabbast växande språk. Även 18/10.
2.20–2.50 Babel (R) [7214630] Svenskt litteraturmagasin. Även 18/10.

7.30 Montel Williams show [1497326]
8.25 Spin city (R) [6221974]
8.55 Alla älskar Raymond [9814968]
9.25–9.50 How I met your mother [5600332]
10.40 Rachael Ray [5561142]
11.30 Våra bästa år (R) [3289264]
12.25 Top model Kanada [6112535]
13.20 How I met your mother (R) [6320993]
13.45 Alla älskar Raymond (R) [563516]
14.15 Oprah Winfrey show [771142]
15.10 Extreme home makeover [6985806]
16.05 The Tyra Banks show [7651061]
17.00 Top model Kanada [346054]
18.00 Hell's kitchen [746090] Amerikansk realityserie från 2007. En bröllopsmiddag hålls för första gången i programserien, med en brudgum som kan ha begått sitt livs största misstag.
19.00 Simpsons [983055] Amerikansk animerad serie från 2008.
19.30 Scrubs [982326] Amerikansk komediserie från 2006. Del 1 av 22.
20.00 Navy CIS (R) [326910] Amerikansk dramaserie från 2008. Abby tar över ett hemligt regeringsuppdrag när deras forskare försvinner, och inser snart att allt inte är som det verkar.
21.00 Morden i Midsomer [3741516] Brittisk deckarserie på 2007. Del 5 av 8.
23.05 The fast and the furious: Tokyo drift [8963603] **FILM** Amerikansk action från 2006. I-rollerna: Lucas Black, Bow Wow.
1.05 Ronin [25092494] **FILM** Amerikansk actionthriller från 1998. I rollerna: Natasha McElhone, Robert De Niro.
3.15 Plutonen [6884036] **FILM** Amerikansk krigsfilm från 1986. I rollerna: Tom Berenger, Willem Dafoe.
5.15–6.00 Montel Williams show [3381494]

6.20 Hitta hem (R) [6995413]
6.50 Nyhetsmorgon [46119142]
11.00 Nyhetskanalen [363697]
11.05 Efter tio [7652622]
12.00 Nyhetskanalen [823528]
12.05 Efter tio, forts [6356245]
12.55 Hem till gården [972974]
13.20 Hem till gården [3660451]
13.55 Nyhetskanalen [6808626]
14.00 Trav [938871]
14.25 Förlossningskliniken [6944210]
15.30 Nyhetskanalen [399968]
15.35 Små i stora världen [2743429]
16.05 Ghost whisperer (R) [7659603]
17.00 That '70s show (R) [308535]
17.25 That '70s show (R) [166090]
18.00 Förkväll [359500] Svenskt magasin från 2009.
18.50 Trav [1692158]
18.55 Förkväll, forts [3026264]
19.20 Keno [712513]
19.30 Lokala nyheter [324968]
19.35 Lokalt väder [7061177]
19.40 Ekonominyheterna [9543326]
19.50 Vädret [9532210]
20.00 Nyheterna [970581]
20.30 Postkodmiljonären [979852] Svenskt lotteri- och frågesportsprogram från 2009.
21.00 Idol 2009 [748719] Svenskt underhållningsprogram från 2009. Del 2 av 10. Det är dags för den andra veckofinalen.
23.00 Nyheterna, sporten och vädret [579061]
23.25 Idol 2009 [3061516]
23.55 Samantha [3073351]
0.25 Boston legal [6337678]
1.25 Star Trek VI – the undiscovered country [35282920] **FILM** Amerikansk science fiction från 1991. I rollerna: William Shatner, Leonard Nimoy.
3.35 Ruth Rendell: Vem var Doon? **FILM** [2134765] Brittiskt kriminaldrama från 1992. I rollerna: George Baker, Christopher Ravenscroft.
5.25 Victoria Silvstedt – my perfect life (R) [6750307]
5.50–6.15 Victoria Silvstedt – my perfect life (R) [3153861]

6.00–10.00 Godmorgon med A-laget
13.50 Mat med Tina
Tina bekantar sig med hur man beskär fruktträd och lagar fiskbiffar med sparris och parmesan samt musselsoppa med hummus och kompott på äpple och jordärtskocka.
14.30 På resa med Homo sapiens
Del 1 av 3. Seriestart. Vad gör oss unika?
15.00–15.23 Tintin: Hos gerillan 2/2
16.37 Hill Street Blues (R)
17.25 Obs
17.55 TV-nytt
18.00 BUUS-fredag
18.30 Värsta vännerna
18.43 D-dax: Tandställningen
Helga drabbas av en sak som är en mardröm för alla ungdomar: en tandställning.
19.00 Boktid
I Carsten Jensens hyllade roman Vi, de drunknade rör vi oss i ett för finlandssvenskar kärt element – havet. Boken kommenteras av Tom Paxal och Sabine Forsblom.
19.30 TV-nytt
19.55 Sportnytt
20.00 Gröna rum
Gröna rum besöker några av Kinas fantastiska trädgårdar och berättar om en trädgårdskultur helt olik den japanska.
20.30 Modiga kvinnor
Del 6 av 9. Amira Hass, författare och den första israeliska journalisten som har bosatt sig på palestinskt område.
21.00 Brottet
Dansk deckarserie. Del 19 av 20. Vem mördade Nanna Birk Larsen?
22.00 TV-nytt
22.10 Dok: Kalla krigets radiovågor
Under 80-talet var radionätverket Radio Free Europe en betydelsefull motvikt till den regimkontrollerade nyhetsförmedlingen i Rumänien.
0.00 Eftersnack
Smart snack – och en och annan banalitet – om veckan som gått.
0.45–0.59 Oddasat

ÅLANDSKANALEN
KI 18.30, 19.30, 21.30, 22.30, 23.30

Nyheter och kulturellt med Katarina Gäddnäs.

ÅLANDSKANALEN
KI 19.00-19.20.
Porträtt: Gunnar Westerholm. Mannen som har kontakter och erfarenheter av Sverige – som få andra ålänningar. Vem är han? Vad vill han?

ÅLANDS RADIO 91.3 MHz
6.45–9.00 Gomorron. 6.45 Beträktelse. 6.55 Ålandsnytt. 7.00 Aktuellt. 7.30 Ålandsnytt. 8.00 Aktuellt. 8.30 Ålandsnytt. 9.00–11.30 Förmiddag. 9.00 Dagens väder. 9.15 Låshörnan: Vägen från Stormskäret. 9.30 Ålandsnytt. 9.40 Jazzkonsert. 10.30 Ålandsnytt. 10.33 Äppel päppel. 11.30–13.00 Lunchdax. 11.30 Ålandsnytt. 11.45 Sportnytt. 12.00 Aktuellt. 12.10 Musik. 12.15 Kulturen. 12.30 Gomorron. 12.55 Ålandsnytt. 13.00–16.00 Vardax. 13.00 Lyssnarnas önskemusik per mess och mail. 13.55 Ålandsnytt. 14.00 Rätt skall vara rätt. 14.55 Ålandsnytt. 15.00 Firadax. 15.55 Ålandsnytt. 16.00–18.00 Åland i dag. 16.00 Aktuellt. 16.55 Ålandsnytt. 17.05 Sportnytt. 17.10 Åland i dag fortsätter. 17.55 Ålandsnytt. 18.00 Aktuellt. 18.05 Kulturen. 18.20 Gomorron. 18.55 Ålandsnytt. 19.05 Sportnytt. 19.10 Åland i dag. 19.55 Ålandsnytt. 20.00 Åland i dag. 20.45 Låshörnan: Vägen från Stormskäret. 21.00–21.10 Beträktelse.

Så odlar du pampiga pumpor

Snart är det Halloween och "Trädgårdsfredag" skördar pumpor. **Gustav Mandelmann** tipsar om hur man odlar dem bäst och kocken **Tareq Taylor** lagar hemmagjord ravioli med pumpa och salvia. **SVT2 22.30**

Se det med egna ögon
www.24.ax

5.55 Mitt gäng [9608790]
6.25 Ettans morgon-tv [73696603]
9.30 Coronation Street [3072806]
10.15 Byggtraditionsmästaren [7337910]
10.45–10.54 Berättelser från en plats: Mellangatan i Borgå [5859516]
11.00 Tv-nyheter [24413]
11.05 YLE News [3286185]
11.10 Läkarcentralen på Clarence Street [8450516]
12.00 Ettans morgon-tv: Dagens rubriker [25974]
13.00 Tv-nyheter [21351]
13.05–13.40 Morgonhjärta [1306239]
13.45 A-talk [6444413]
14.30 Javisst, herr premiärminister (R) [1158]
15.00 Tv-nyheter [34041]
15.05 Herrskap och tjänstefolk [1494158]
16.00 Prisma Studion [6603]
16.30 En sann historia: Röda baronen [8644]
17.00 Tv-nyheter [16806]
17.08 Läkarcentralen på Clarence Street [300774158] Julias värld vänds upp och

ner när hennes före detta make dyker upp. Dans operation närmar sig och också Cathy är som på nålar.
18.00 Tv-nyheter och väder [9581]
18.30 Saimi & Jalmari [7500]
19.00 Finsketens rötter i filmerna [27790]
19.10 Tillbaka till Aidensfield [1397644]
20.00 Hemgatan [239]
20.30 Tv-nyheter och väder
20.55 Sportrutan [3371581]
21.00 A-zoom [719]
21.30 Strada [790] Strada är ett fartfylld kulturturprogram som inte skyr dagens samtalsämnen och som tar konstskapare på bar gärning.
22.00 Systerkärlek [92871] Ett ypperligt tillfälle öppnar sig för Fiona, men inte utan svårigheter.
22.55 Tv-nyheter [1700245]
23.00 Hemmasalongen: Rotväxt [73351]
23.55 Stjärnhistorier [9379871]
0.15 Nyhetsfönster [13348415]
4.00–8.00 Nyhetsfönster

6.00 Tellus-frågesport [2336061]
6.50 Lilla tvåan [44849413]
8.53 På gräsrotsnivå [307106992]
9.00 Oddasat [38142]
9.15–10.35 Regionala nyheter
10.35 McLeods döttrar [2425622]
11.20 Flyttfågelvägen [5630968]
11.50 Respasset: Ungern och Rumänien [8069239]
12.40 Första steg [2714061]
12.45 Derrick [5174351]
13.45 Örtapoteket [6808326]
14.05 Gympa: Body Jam [155790]
14.35 Kliniken [9367974]
15.20 Hemlig miljonär [9677993]
16.10 Lilla huset på prärien [4966968]
17.00 Kim Måne [29245]
17.19 Lilla tvåan [400219887]
17.55–18.43 Finlands bästa kör [4102158]
18.50 Tv-nyheter [4738719]
19.00 Regionala nyheter [29121]
19.10 Sportrutan [8375784]
19.15 Tvåans höstväder

[8372697]
19.20 Pressklubben [6845993]
20.00 Vid lägerelden [4332] Sjöfågeljakt är en mångsidig och mångfasetterad jaktform. Vid lägerelden åker ut på sjöfågeljakt vid Helsingfors.
20.30 Näsbingo [3603] Fartfylld nöjesprogram för hela familjen där vinnaren i en ny tids spel lottas fram.
21.00 Fatta micken [18531] Tango!
21.50 Tv-nyheter, väder och sport [4969413]
22.05 Den hårda lagen [9999177]
22.50 Sopranos [3818054] Utlämnad i ödemarken. Paulies och Christophers indrivningsuppdrag får en gastkrämmande vändning.
23.50 Jope-show [3100852]
0.20 Polis-tv [99340]
0.45 Tellus-frågesport [5498949]
2.00 Frågespel [8186562]
3.00 Dolt ord [8197678]
4.00 Sudoku [8173098]
5.00–6.00 Dolt ord [8177814]

5.30 Väder [5643072]
6.05 Studio55 [5439245]
6.25 God morgon Finland [45057413]
9.10 Studio55 [9535871]
9.35 Vad ska vi äta i dag? [8839974]
9.40 Känslor och dofter [1247264]
10.25 Eurojakten [9293993]
10.35 Emmerdale [1840806] Om livet i byn Emmerdale.
11.05 Emmerdale [9353581] Om livet i byn Emmerdale.
11.35 Köpkanalen [9460581]
12.35 Astro-tv [8024245]
13.10 De vackra och de djärva [4073581]
13.35 Vad ska vi äta i dag? [7603245]
13.40 Godmorgon Finlands bästa bitar [573697]
14.05 Nöjesnytt [9031790]
14.10 Gruppterapi [208177]
14.40 Läkarna [3658968] Ungdom och rusmedel.
15.30 Muodin huipulle [176603]
16.25 Eurojakten [929852]
16.50 Nyheter [2204603]
16.55 De vackra och de djärva
17.20 Vad ska vi äta i dag? [2121326]

17.25 Emmerdale [463516]
17.55 Dagens jobb! [1847177]
18.00 Emmerdale [690448]
18.30 Joka kodin asuntomarkkinat [502239]
19.00 Sjuaus nyheter [145993]
19.20 Dagens väder [308806]
19.30 Dolda liv [345351]
20.00 Inga ledtrådar [320697]
21.00 Sanningens stund [645577]
22.00 Tians nyheter [593516]
22.15 Dagens väder [5417974]
22.20 Resultatrutan [5522581]
22.30 Formel 1: Extra [502264]
22.40 Månadens bästa sekunder [5324210]
22.45 Presidentin miehet [29139429] **FILM** Amerikanskt drama från 1976. I rollerna: Dustin Hoffman, Robert Redford, Jason Robards. Regi: Alan Pakula.
1.20 K-Ville [5053497] Nytt blod. Amerikansk polisserie som utspelas i New Orleans efter Katrina.
2.15 Eurojakten [3369562]
3.15–6.00 Den rätta [94375681]

Nyankortsvinnare:
Stig-Erik Hagström
Jomala
Vinner en Casinolott. Vinsten skickas på posten.

debatt

Dagiskarl. Män inom barnomsorgen främjar jämställdhetsarbetet med sin blotta närvaro, eftersom det för en hel del barn, tyvärr, saknas manliga förebilder, skriver insändarskribenterna. På bilden föreståndaren Christian Eriksson framför daghemmet Blåbäret.

Foto: JONAS EDSVIK

Män inom barnomsorgen

■**Jämställdhetsinspektör Vivan Nikula** säger i Nya Åland 08.10.09, och i princip det-samma i Tidningen Åland, att ”män inom barnomsorgen ofta förstärker könsroller genom att de alltid är ute och spelar fotboll eller står i verkstaden”. När och var har jämställdhetsinspektören, som i det här

fallet är en kvinna, sett det som ger henne grund för det hon uttalar? Vi anser inte att varken det ena eller andra av ovan skrivet stämmer med verkligheten. **Män** inom barnomsorgen främjar jämställdhetsarbetet med sin blotta närvaro,

eftersom det för en hel del barn, tyvärr, saknas manliga förebilder. Jämställdhetsarbetet får inte heller gå ut över kvaliteten inom barnomsorgen, och visst händer det, att såväl kvinnor som män tillsammans med barnen gör det man som personal är bäst på, och att det ibland kan förknip-

pas med traditionella könsroller, men då handlar det om god kvalitet i verksamheten.

Henrik Löthman
Christian Eriksson
Mattias Lillie
Calle Greiff

Fyra föreståndare inom barnomsorgen i Mariehamns Stad

Angelica vann frågesporten

■**Frågesporten** som Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet ordnade på skördemarknaden är avgjord. Vinnaren är **Angelica Sagulin**, Saltvik, som fått välja mellan ett veterinärbesök, en radonundersökning i luft eller analys av ett vattenprov och då valt ett veterinärbesök hos ÅMHM. **Iris Silverström**, Mariehamn, får en grönsakskasse från Solklart i andrapris. ÅMHM tackar alla som deltog i frågesporten och gratulerar vinnarna.

djurskyddet och utför även regelbunden provtagning av djur för att upptäcka smitta, utreder matförgiftningar och upprätthåller beredskap ifall en smitta skulle spridas bland djur eller till människor genom vatten eller mat. Just nu finns det risk för att den smittsamma djursjukdomen blå tunga, Blue Tongue, kan komma till Åland. Det är därför tillsvidare förbjudet att importera idisslare såsom getter, kor och får. Detta gäller också import från Sverige där sjukdomen finns.

Radon Radon kommer från berggrunden och kan ta sig in i hus i gasform eller genom vatten från berggrunden. Det finns två huvudsakliga orsaker till radonproblem, dels användning av s.k. bläbetong fram till mitten av 70-talet eller att huset konstruerats med källare eller platta direkt på eller med tunt jordlager till berg där radon förekommer. Radon i vatten mäts av ÅMHM laboratoriet medan provdosor för luft kan fås från Strålsäkerhetscentralen, www.stuk.fi.

Brunnsvatten Om du har egen brunn rekommenderas du att kontrollerar vattnets kvalitet. I grävda brunnar kan bakterier leda till problem, medan exempelvis fluorid är vanligt förekommande i borrhade brunnar. Vid höga fluoridhalter riskeras benskörhet för äldre och vattnet bör inte ges till barn då det kan skada tänder och benstomme. Om bakterier finns i vattnet bör källan till föroreningen åtgärdas eller brunnen tas ur bruk, medan radon kan luftas bort och ett filter installeras för att minska fluoridhalten.

Laboratorietjänster Vårt laboratorium kan utföra alla normalt förekommande mikrobiologiska och kemiska analyser för livsmedel, vatten och jord. Så svaret på frågan är att laboratoriet kan hjälpa jordbrukare med näringsanalyser på jord så att de lättare kan optimera gödslingen.

För mer information eller frågor kontakta gärna vårt kansli i Hälsans hus, fd Hälsocentralen, på Norragatan 17, tel. 528 600, www.amhm.ax.

Med vänlig hälsning,
Ålands miljö- och hälsoskyddsmyndighet
Yvonne Österlund

MESSA NYAN

Sänd SMS/MMS till 0457-3234444

■ ■ Du som lämnade din svarta hund utanför det nya tandläkarhuset med ballonger som spruckit och snören runt svansen m.m. vi såg det, minus till dig! **0457.**

■ ■ Det är beställt 170.000 doser vaccin mot svininfluensa totalt till Finland. Kommer det att ens räcka för riskgrupperna? Det var ju tal om att alla som vill skall kunna låta vaccinera sig. **0400.**

■ ■ Ljudet saknas på 24.an. **040.**

■ ■ Vår svart/ljusbeige tiger-randiga katt Maja är försvunnen från Alfågelgränd sedan 6 okt. Hon är ganska liten och har ett vitt reflexhalsband. Ring om du har sett henne. **0457 342 8340.**

■ ■ Du Birgit, Isabel tänker nog lite längre än på sig själv. Hon har nog framtida generationer i

efter din hund! Vi har tröttnat på att trampa i hundskit. Vi plockar upp efter våra små hundar, så det vore tacksamt om du gjorde det samma. **0457.**

■ ■ TV-avgiften förfaller till betalning 31 dagar före nyttjandeperioden börjar! Är det vårt lagting eller posten som försöker slå mynt? **Dumburk.**

■ ■ Vad mycket skitprat det florerar och vad folk överdriver och ”får till” på helt fel sätt. Tänk på vad ni säger, tolka inte saker hur ni vill! **0457.**

■ ■ Sommar: turist-Åland. Vinter: trist-Åland... **040.**

■ ■ Lita på vetenskapen? Var det inte dom som bla sa att DDT var ofarligt! Nej tack säger jag till vaccinering. **0400.**

■ ■ När man går ifrån sin stegräknare så har man nog fått upp flåset. **050.**

■ ■ De kan nog hända att blondinen på Park förra lördagen hade på sig kjol, linne + skjorta jo, fick det påstått att hon hade sagt det åt en som jag var med. **Kram.**

■ ■ Att få messa Nyan anonymt är förlösande och härligt! Tack. **H glad anonym läsare och mes-sare.**

■ ■ Helt rätt Rainer Eriksson! Förr var det massor av ungar i ”gamla” Östernäs. Har någon räknat hur många vi var? Enbart Granvägen var vi väl ca 52 eller?.. Har jag missat eller lagt till? **Nöjd utflyttad Östernäsbo.**

■ ■ Ja ha du liten! Jag får väl lära mej att leva med att du inte kan förlåta mej! Fattar fortfarande inte vad jag gjort heller! Så hoppas bara du får ha ett bra liv! **0457.**

■ ■ Hhuu! Kan inte tänka mej att du skulle skickat messet till tidningen, lilla du! **0457.**

■ ■ Kan man vara renhårig fast man är flintskallig? **Anonym ryamatta undrar.**

■ ■ Bra skrivet Guy Smeds i tisdagens tidning. **f.d anställd.**

NYANS ROS

...till **Gudrun** och **Lilly** som fixade så god lunch till chipspensionärerna på Nautical i onsdags. Kul att träffas. **Mätta och nöjda.**

HÄLGE

ZITS

”Få skulle väl uppge sina bank-koder för en okänd person, som hejdar en på gatan.

NICLAS ERLIN, VN, OM VÅRT BETEENDE PÅ NÄTET.

Bland folk Harriet Tuominen

Riksstampet

Ibland måste man sätta ner foten, säger landets kulturminister och så stampar han till så hela Svenskfinland skakar i sina grundvalar.

Stefan heter ministern, som är så hetlevrad att han nästan inte borde vara minister. Och inte heller journalist. För det är han också, journalist, alltså.

Orsaken till stampet var att en annan journalist hade avslöjat en hemlig agenda, som Stefan i sin tredje egenskap, nämligen partiordförande, hade satt upp för ett möte där man utan journalister på plats skulle diskutera partiets framtid.

När det sen efteråt kallades till presskonferens så var journalisten i fråga, inte den hemlighållande utan den avslöjande, inte välkommen.

Om journalisten hade arbetat för radion, tvn eller någon av de stora dagstidningarna så skulle portförbudet aldrig ha kommit. Men nu jobbar hon för en liten nyhetsbyrå, som tidigare var partiets egen byrå. Och då får man inte bära sig så illa åt, även om byrån numera åtminstone formellt sett är fri.

Det är mer pinsamt än man först vill tro. Det visar nämligen att partierna är vana att styra och ställa så till den grad att övertramp av det här slaget är möjliga. Man glömmer bort att politiker inte kan bestämma över det fria ordet. Glömmet för att man tydligen har kunnat styra och ställa.

Och detta kommer som ett utrops-tecken efter alla skrivelser om valfinansieringen, där politiker inte har förstått skillnaden mellan deras och vårt, rätt och fel, moral och brist på moral.

Frågan är om man kan agera omoraliskt ifall man inte vet vad moral är.

Kanske borde politikerna jämföras med grannskapets kattor (ordet katter tilltalar mig inte), som helt ogenerat spanar på fåglar på vår gård utan att för en sekund bekymra sig över att de befinner sig på förbjudet område.

Fast nej. Jämförelsen är inte snäll mot kattorna.

Däremot kan jag meddela att Maja inte är hos oss.

En efterlysning med bild låg i postlådan när jag var hem på lunch i går. Och medan jag sedan satt och åt min gröt fick jag se en katt i brunt och gult med litet vitt och svart ligga under fågelbordet och spana.

Maja, tänkte jag först. Men nej, Maja har en mer aristokratiskt mönstrad päls i ljusbrunt och beige.

Och så kan jag meddela alla kattvänner att kattor inte är så kloka som ni tror. Om jag knackar i rutan när de går förbi på gården så stannar de upp, tittar sig omkring, försöker komma underfund med vad jag är.

Men om jag öppnar dörren ger de sig inte ens tid att få syn på mig innan de försvinner som oljade blixtrar.

Hur kan de veta att jag inte är en fågel, redo att plockas?

Import? Mycket av den fisk som serveras på restaurangerna i dag är importerad. Fångsterna lokalt räcker inte, det är för få som fiskar. Det är hög tid att återge näringen dess status innan den helt har utplånats.

Arkivbild: ERKKI SANTAMALA

Satsa samma energi på fisket som på vårjakten!

Det är av största vikt att det småskaliga kustfisket försvaras. Så skriver landskapsregeringen i ett utlåtande till jord- och skogsbruksministeriet. Det är svårt att ha mer rätt än så. Frågan är bara hur?

S trängt taget borde försvaret inte begränsas till det småskaliga kustfisket, det borde omfatta allt hållbart fiske. Men tyvärr finns det inget annat fiske att slå vakt om, nästan inget annat, åtminstone.

Det trålas inte längre strömming och vassbuk på Åland. Och laxfisket är borta till följd av drivgarnsförbudet och sälskadorna. Åland ligger mitt i Östersjön, men det betyder inte att man kan gå till butiken och köpa färsk fisk när andan faller på.

Det har på senare tid visats skräckexempel på hur världshaven töms på fisk av enorma fiskefartyg, som sopar rent där de drar fram. Senast handlade det om tonfisk i Stilla havet. En stor del av fångsten som hamnade i trålen var fiskar, som ännu inte hade blivit lekmogna. De fiskades upp innan de hade fortplantat sig en enda gång. Ett obeskrivligt slöseri med naturresurser.

Runt Åland börjar det motsatta råda. Ingen fiskar. Varken lekmogen eller underårig fisk. Det är också ett slöseri med naturresurserna.

Det finns en rad olika förklaringar till att det inte fiskas. Det skylls på EU, det skylls på sälarna och på skarvarna, det är för hårt arbete som ger för litet pengar, det finns inte fisk.

Att det mesta av laxfisket runt Åland försvann kan vi tacka EU för, det stämmer.

Drivgarnen var en fara för tumlarna, som ingen hade sett i åländska vatten.

De laxar som förr fastnade i garnen åts upp av sälarna. Vad äter de i dag?

Skarven får bära ett av hundhuvudena, även om man inte säkert vet vilken skada den gör. Att den äter fisk är givet, men ingalunda enbart matfisk. Om skadorna är så omfattande som en del påstår så borde det gå att få ett positivt resultat av jakten under den tid som återstår tills den eventuellt stoppas av EU.

Att arbetet är hårt lär ingen betvivla. Å andra sidan brukar de som sysslar med fiske kalla det en livsform, vilket antyder att man inte har något emot arbetsförhållandena. Däremot kanske lusten påverkas av utkomsten. Men då måste man från konsumenthåll kontra med att fisk inte alls är så billig mat som det var för 20-30 år sedan. I den mån det finns färsk fisk så kostar den.

Och så är tillgången dålig.

Det är väl i den andan man måste börja om det skall bli något av fisket i framtiden. Trygga tillgången.

Torsken har visat ett litet uppsving och EU planerar aningen höjda kvoter för fisket. Om det blir så får vi antagligen tacka dels de tak som har satts för fångsterna, dels att det har kommit in saltare vatten i Östersjön.

Men hur skall vi få strömming i butikerna? Vem åtar sig att förse oss med abborre och

gös? Sik? Gädda?

För om det inte fiskas så kan fisken inte bara ta slut hux flux. Så mycket äter skarvarna och sälarna inte om bestånden är friska.

Politiker och jägare har lagt ner mycket energi på att dels undvika ett förbud för vårfågeljakt, dels få det upphävt åtminstone delvis. Detta trots att det gäller en ”näring” som är av försumbar betydelse för landskapet och konsumenterna.

Det skulle vara väldigt glädjande om samma energi satsades på att inte bara rädda det som återstår av fisket utan verkligen få näringen att blomma upp på nytt. Satsa på forskning, satsa på utveckling.

Som fiskeribyrån så riktigt konstaterar behövs det åtgärder som förbättrar branschens image och får näringen att framstå som både attraktiv och lönsam.

Helst inte bara framstå som, utan verkligen vara det.

Harriet Tuominen

KOMMENTERA LEDAREN PÅ

nyan.ax

Nya Åland

Grundad 1981.
Utkommer måndag, tisdag, onsdag, torsdag och fredag.

Medlem av Tidningarnas förbund.
Kontrollerad upplaga 2008: 7.349 ex.

FÖRLÄGGARE
Nya Ålands Tidningsaktiebolag

ADRESS
Pb 21, 22101 MARIEHAMN
Uppgårdsvägen 6
Öppet mån-fre kl 8.30-16.15

KONTAKTER
Tfn (018) 23 444 (kl 8.30-16.15)
Nyhetstips: Ring, skicka SMS eller MMS 0457 323 4444
e-post: redaktion@nyan.ax

Nya Ålands hemsida
www.nyan.ax

Annonsavdelning och administration: fax (018) 23 450
Redaktion: fax (018) 23 449

DISTRIBUTION
Vid utebliven tidning ring Posten tfn 22 777 vard kl 7-14 övriga tider telefonsvarare.
Nya Åland: tfn 23 444 vard kl 8.30-16.15.

REDAKTIONEN
Chefredaktör & ansvarig utgivare: Nina Fellman
fn (018) 528 441
nina.fellman@nyan.ax

Nyhetschef:
Anna Björkroos/Malin Tillström
tfn (018) 528 442
redaktion@nyan.ax

Politisk redaktör: Annika Kullman
tfn (018) 528 455
annika.kullman@nyan.ax

Familjeredaktör:
Patrik Dahlblom/Nina Smeds
tfn (018) 528 451

Kulturredaktör: Jan Kronholm
tfn (018) 528 466
kultur@nyan.ax

Sportchef: Maria Nykvist
tfn (018) 528 478
sport@nyan.ax

ANNONSAVDELNINGEN
Delice Lindegren
tfn (018) 528 457
annons@nyan.ax

ADMINISTRATION
VD: Stefan Norrgrann
tfn (018) 528 447
stefan.norrgrann@nyan.ax

Ekonomichef:
Katrin Lindqvist tfn (018) 528 446

Prenumerationer:
Margareta Sävstrand
tfn (018) 528 443
prenumeration@nyan.ax

TRYCKERI Consa Print Ab, Mariehamn, ISSN 0359-1414

PRENUMERATIONSPRISER
1.2.2009

Fortlöpande helår..... 189 €
halvår..... 97 €
kvartal 49 €

STOPPTIDER FÖR ANNONSER

Publiceringsdag	Eller text & mindre annonser	Annonser större än 600 mm	Färgannonser
Månd	fre kl 12	tor kl 14	tor kl 14
Tisd	mån kl 12	fre kl 14	fre kl 14
Onsd	ons kl 12	må kl 14	må kl 14
Torsd	tis kl 12	tis kl 14	tis kl 14
Fred	tor kl 12	ons kl 14	ons kl 14
Lörd	tor kl 14	tor kl 12	tor kl 12

Target: onsdagar kl 12.00.
Tel. 0600-9-1219. 5,05 €+Isa

Kartorna i Nya Åland är publicerade med tillstånd av Lantmäterverket. © lantmäterverket, tillstånd nr 364.

M:HAMN 02.55 L 13.45	→	ÅBO 07.00/08.15 19.15/20.15	→	M:HAMN 13.35 00.40 L
M:HAMN 23.55	→	H:FORS 09.55/17.00	→	M:HAMN 04.15
Passagerare utan fordon/passagerare med fordon skall vara incheckad senast 30 min. före avgång Transport till från Mariehamn-Långnäs reserveras med båtresan				
L = Långnäs				

BILJETTBYRÅN ändrad öppettid: 09.30-17.00

SILJA LINE

Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552 mån-fre 8-21, lör-sön 10-18
(1,72€/besvarat samtal + alltid lns/msa)
www.tallinksilja.fi

Sthlm - Mariehamn - Tallinn

17.45 - 00.50 → 01.00 - 10.00
10.00 - 05.00 → 04.50 - 18.00

TALLINK

Check-in senast 30 min. före avgång
Torggatan 14, tel 16 711 eller 0600 174552
(1,72 €/besvarat samtal + alltid lns/msa)
www.tallinksilja.fi

ÅLANDSTRAFIKEN t o m 31.12.2009

ROSELLA måndag-torsdag		fredag-lördag		söndag	
M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär	M:hamn	Kapellskär
08.00	→ 09.15	07.30	→ 08.30	12.00	→ 13.15
16.00	→ 17.30	12.45	→ 14.00	18.30	→ 19.30
15.30	→ 12.00	18.30	→ 19.30	17.30	→ 14.00
22.00	→ 19.00	12.00	→ 09.00	23.00	→ 20.00
		18.00	→ 15.00		
		23.00	→ 20.00		

Buss Sto-Kap avg från Cityterminalen 1h 50 min före fartygets avg. Buss Norrtälje-Kapellskär ca 55 min före fartygets avg. Även buss Kap-Sto (färdtid ca 1h 20 min) efter fartygets ank. Bussen går via Norrtälje.

Kontakta vår resebutik för bussanslutning till Uppsala.

Åland-Stockholm dagligen		Åland-Finland dagligen	
ÅLAND	STOCKHOLM	ÅLAND	ÅBO/H:FORS
01.10 L	→ 06.30	03.30 L	→ 07.35 Åbo
04.35 M	→ 09.40	14.25 M	→ 19.40 Åbo
09.55 M	→ 15.30	23.45 M	→ 09.55 Hel
14.25 M	→ 18.55	14.10 M	→ 08.45 Åbo
14.10 M	→ 07.45	01.00 L	→ 21.00 Åbo
23.40 M	→ 16.45	04.25 M	→ 17.30 Hel
07.45 M	→ 18.00		
03.20 L	→ 20.10		

M = Mariehamn L = Långnäs

Biljettförsäljning, incheckning och ombordstigning avslutas 10 min före ord avgång.
Bokad bil skall vara incheckad och klar att köra ombord senast 30 min före ord avgång.

VIKING LINE Storgatan 2, tel 260 111, bokn 262 111
www.vikingline.ax

Turlista t.o.m. 10/1 2010 (lokala tider)

Från Eckerö	Alla dagar	13.30	18.30
	Fredag-måndag	8.30	13.30
Från Grisslehamn	Alla dagar	10.00	15.00
	Torsdag-söndag	10.00	15.00

Extraturer: Från Eckerö torsdag 15/10 kl. 08.30. Från Grisslehamn onsdag 23/12 kl. 20.00.

Nöjeskruss med buss, båt, à la carte och underhållning!
Fredagar och lördagar 18.30. Start från Bussplan 17.30. 30 €/person

Buss: Till Stockholm **Cityterminalen** vid alla båtankomster. Från Stockholm **Cityterminalen** 2 timmar och 15 minuter före alla båtavgångar. Till Uppsala 13.30- och 18.30-turen. Från Uppsala Hjalmar Brantingsgatan (Willy's) kl. 8.00 och 13.00 till 10- resp. 15-turen. Från Mariehamn, Bussplan 1 timme före båtavgång. Till Mariehamn efter båtankomst.

Bokning: tel. 28 300, växel 28 000
Grisslehamn tel. 0175-258 00
Bokning även på www.eckeroelinjen.ax

ECKERÖ LINJEN
Torggatan 2, 22100 Mariehamn

Ta en paus...

M:hamn	Sthlm
Alla dagar	10:00 → 15:45
Sthlm	M:hamn
Sönd-Onsd	18:00 → 02:00
Torsd-Lörd	18:00 → 03:30

BIRKA PARADISE

Kontakta Ålandsresor tel 28 040
www.birka.se

NÄR BORTA ÄR SOM BÄST!

14.11

FOTOMÄSSA
Stockholmsmässan

MONSTER JAM
Globen

VIKING LINE
Tel. 22570 • www.vikinglinebuss.ax

FREDAG 16 OKTOBER 2009

dagens ålänning | "Korvsoppa är lyxmat när man fryser"

Ålandsbankens kontor på Sottunga står **Raili Väänänen** redo att ta ut pengar. Hon håller precis på att rusta upp det hus hon köpte här för två år sedan.

–Pengarna får vingar när man renoverar, säger Raili. Raili jobbar som hälsovårdare på Kökar och hon har en liten övernattningsslägenhet där. Ursprungligen kommer hon från Uleåborg.

Varför flyttade du hit?
–Jag såg att man sökte en hälsovårdare på Kumlinge och tänkte att "där har jag aldrig varit". Jag hade bara hört talas om Kumlinge på väderleksrapporten. Så jag flyttade dit först och sen till Kökar och nu har jag äntligen hittat ett eget hus här på Sottunga.

Raili måste hem och koka kaffe till sina byggarbetare och bjuder samtidigt Nyans reporter på korvsoppa och nybakt bröd.

Det här var väldigt gott.
–Ja korvsoppa och nybakt

Lagar pannkaka. Raili Väänänen bjuder på soppa och pannkaka i det nya hemmet på Sottunga.

bröd känns som lyxmat när det blåser och är kallt.

Hur ska du inreda huset?
–Jag är inte så intresserad av sådana där inredningstidningar. Jag vill bara att folk ska känna sig välkomna. Jag funderade själv på om jag skulle trivas här, men sedan insåg jag att det är ju bara ett hus, inte ett fängelse.

Vem vill du hälsa till?
–Till de som arrangerade den fina atss-kursen på sjukhuset förra veckan. Och till **Katarina Gäddnäs** med familj.

Text och foto:
TANJA LÖNNQVIST
tanja.lonnqvist@nyan.ax
tfn 528 463

Fredag

Stockholm: +5/+3, 0,4m
Åbo: +5/-0, 0,3m
Helsingfors: +4/+4, 0,1m
Mariehamn: +6/+4, 0,1m
Sthlm: +5/+3, 0,4m
Kumlinge: +6/+5, 1,1m

Lördag

Stockholm: +5/+3, 1,2m
Åbo: +4/+2, 0,5m
Helsingfors: +4, 0,5m
Mariehamn: +8, 7
Märket: +6, 10
Kumlinge: +6, 6

Söndag

Stockholm: +6/+1, 1,6m
Åbo: +6/+2, 1,9m
Helsingfors: +6/+3, 10
Mariehamn: 10
Märket: 11
Kumlinge: 10

I går kl 15

	temp.	vind	m/s
Jomala	+8	NO	7
Åbo	+7	N	10
Helsingfors	+4	NNO	6
Stockholm	+9		

Vattenståndet i går kl 15

	Föglö	+3 cm	Åbo	+4 cm
--	-------	-------	-----	-------

Solen i dag

	Upp	Ner
Mariehamn	8:23	18:26
Helsingfors	8:03	18:06
Stockholm	7:29	17:36

Max/min temp. 8.10 - 15.10. klo 9

	max.	datum	min.	datum
Jomala	+9,9	8.10.	-4,6	11.10.
Åbo	+9,9	8.10.	-4,4	11.10.
H:fors	+10,7	8.10.	-2,4	11.10.

För ett år sedan

	temp.	moln.
Jomala	10	
Åbo	11	
Helsingfors	10	

Utomlands i går

	temp.	moln.
Köpenhamn	+8	22
Oslo	+8	16
Bryssel	+9	17
Moskva	11	26
London	14	31
Paris	+9	26

METEOROLOGISKA INSTITUTET
Vädertjänsten Tel.0600 10600 3,95 /min +Isa

Kycklinggratäng
500 g kycklingfilé
2 msk smör
2 tsk örtsalt
1 purjolök
150 g spenat
2 dl lätt crème fraiche
2 dl riven ost
2 dl matvete

Sätt ugnen på 250°. Bryn köttet runt om ca 10 min. Krydda med hälften av örtsaltet, ta upp filéerna och skär i tunna skivor. Ansa och strimla purjolöken, skölj spenaten. Fräs purjo och spenat i resterande smör. Krydda med resterande örtsalt och bred ut i en ugnssäker form. Lägg på kycklingen. Blanda lätt crème fraiche med hälften av osten och bred över kycklingen. Strö över resterande ost. Gratinera mitt i ugnen ca 10 min. Koka matvetet enligt förpackningens anvisning. Servera.

TIPSA 0457 313 4444 **MESSA 0457 323 4444** **RING 018 23444**

grossen.

mira

byggprodukter gör det lättare!
Brett sortiment för spackling och avjämning av golv samt sättning, fogning, skötsel och rengöring av kakel och klinker.

Öjbackavägen 1 Södersunda
Öppet: Mån-tor 17-20 lör 11-14
Tel. (018) 31 867

BÅTVARV/ LAGERHOTELL

Efter omfattande renovering tar vi nu emot båtar och fordon för vinterförvaring på en totalyta om 640 kvm på Solkulla Gård i Vårdö. Maxhöjd och bredd 5,8 x 5,0 m.

För mera information
ring Andreas Danielsson
tel 0407235274.

Influensatider!!!

Är du intresserad av alternativa behandlingar utan skadliga biverkningar?

Drop in
på Yin & Yang Källan
Styrmansgatan 8
Torsdagen den 22 oktober kl. 14-20

Välkomna önskar Eivor och Mi

Vi stöder Rosa Bandet insamlingen med att ge 1€/kund under hela oktober

Alla Ami Krogius tavlor -50%

SALT KONSTHANTVERK

Sjökvarteret tel 21 505 • Vard 10-17, lörd 10-14
www.salt.ax

ÅLANDS VETERANTRAKTOR-KLUBB

tackar sina sponsorer vid skördefesten

Ab Lantbruk
Bila Ab
Bo Bil Ab
DAX agenturer
Eckerö Linjen
F:ma Erik Mattsson
Holmbergs
Jägerströms Bilskrot
Lemlands frivilliga brandkår
Lindemans Lantbrukstjänst
Mariehamns Tryckeri
MP lantbruk
Nya Åland
Per-Sune Söderlund
Ulfsby gård
Viking Line
VVS Kylcenter
Ålandstidningen

Frontmatad Whirlpool TVÄTTMASKIN AWO/D 4310

- Max kapacitet 5 kg
- 1000 v/min centrifugering

Endast! 299€

Gäller så långt lagret räcker

KEA.fi
KEA-CENTER

Varvsvägen 2, 22100 Mariehamn, tel. 22 424
Öppet: vardagar 9-17, lördagar 10-13

?

Har Du en sjukförsäkring?

ALANDIA Personförsäkring

Alandia-Bolagen,
PB 121, 22101 Mariehamn
Tel. 29 000, Fax 29 661
mhamn@alandia.com

www.alandia.com

Nu är vi tre!

ESPLANAD KLINIKEN

VÄLKOMNA

Tandläkare Kitty
Tandhygienist Jonna
Sköterska Päivi

Storgatan 15. Tel. 19220
kitty@aland.net

LAGERFÖRSÄLJNING

Södersunda Jomala
Lördag 10 - 15

• Gitarr
• Bas
• Keyboard
• Trummor
• Sång/PA
• Inspelning
• Klassiskt

www.instrumentbutiken.ax

SKALDJURSVECKOR 16-31 oktober

BOKA: tel 19 931
ÖPPET: 17.00-22.30
Söndagar stängt

Restaurang NAUTICAL